

REVISTA DE L' ASSOCIACIÓ DE MESTRES ROSA SENSAT

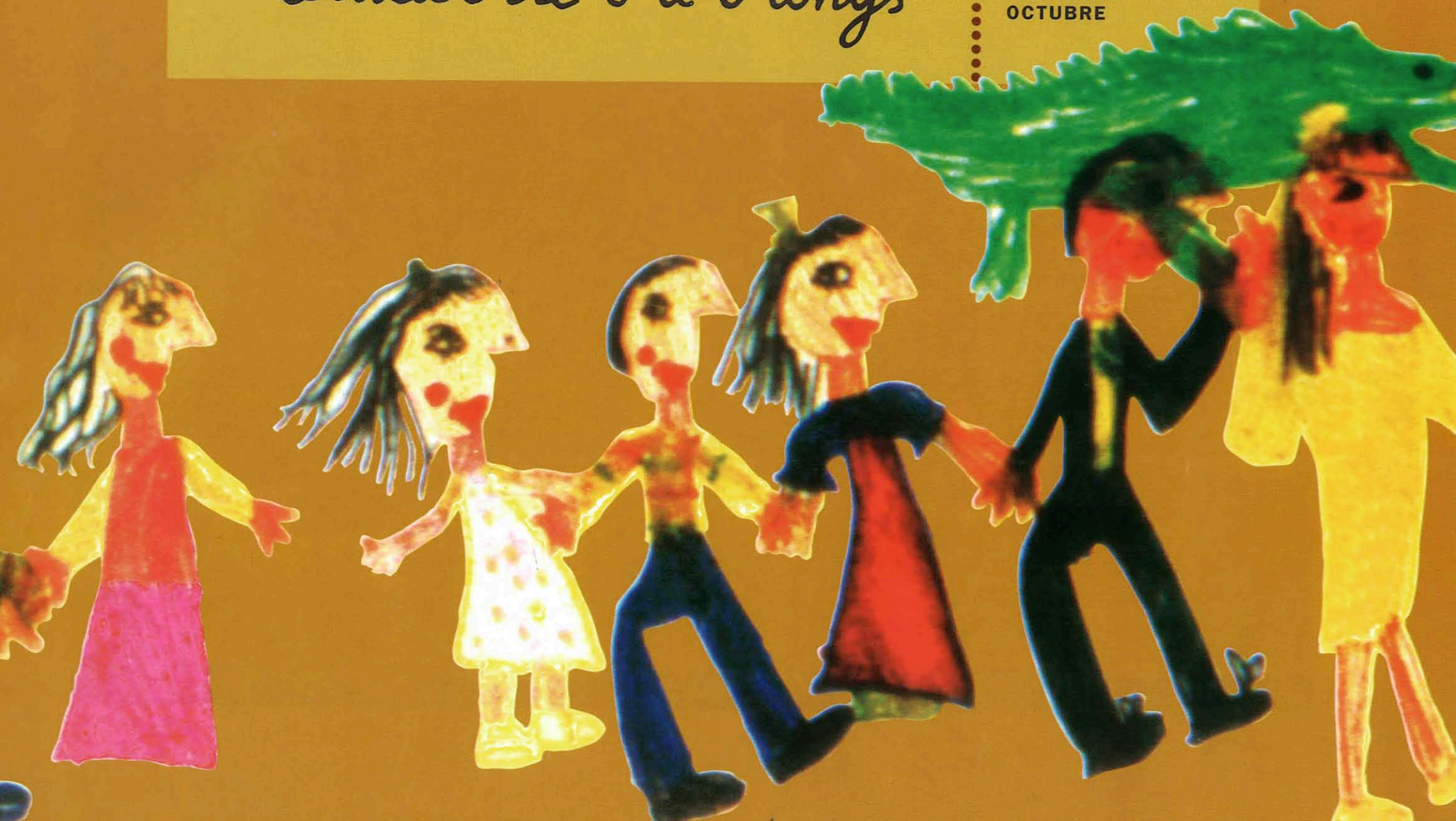
in-fàn-ci-a

educar de 0 a 6 anys

2000

116

SETEMBRE
OCTUBRE

Ara, la consulta del Programa
d'activitats escolars és més fàcil:

www.bcn.es/IMEB/activitatsecolars
i CD ROM,

que ha estat distribuït a tots els centres
docents de Barcelona i als Centres de
Recursos Pedagògics d'arreu de Catalunya.

Per a més informació:

Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona
Pl. d'Espanya, 5
08014 Barcelona
Tel.: 93 402 36 63
Fax: 93 402 36 60
DTS: 93 402 36 56
correu electrònic: imebatencio@mail.bcn.es

Consell de Coordinació Pedagògica

Ajuntament de Barcelona

Institut d'Educació

Abans i després de les vacances

Abans de les vacances, el debat sobre el primer cicle d'educació infantil celebrat al Parlament feia evident la incomprensió del Departament d'Ensenyament pel tema de l'educació en aquestes primeres edats, i també l'electoralisme i la demagògia amb què s'havia tractat una necessitat social cada cop més gran, ja calculable aquells dies en les llistes d'espera de llars d'infants i escoles bressol.

Sense entrar en altres consideracions, almenys és necessari dir que, avui i aquí, en cap cas es pot admetre que l'atenció a aquestes primeres edats quedi fora del marc d'una acció educativa, com va gosar proposar la consellera Senyora Carme Laura Gil, amb les «guarderies» a les petites poblacions, i altres aberracions com les «mares de dia», arreu. Són nyaps als quals algunes famílies han recorregut per ignorància o desesperació, però que no pot proposar una Administració pública digna d'aquest nom i adjectiu, ja que no solament atempten con-

tra el dret inalienable dels infant a gaudir d'un servei educatiu i de qualitat, sinó que, a més, són una altra forma d'explotació laboral de les dones.

El que en aquelles sessions es va dir va ser recollit àmpliament pels mitjans de comunicació en el seu moment, i ara en les planes d'aquesta revista es recullen les propostes de resolució presentades pels diferents grups parlamentaris. El debat al Parlament va acabar amb un sol vot de diferència, entre unes i altres propostes, amb l'aprovació previsible de les propostes dels grups parlamentaris conservadors.

Després han vingut les vacances. Unes vacances que per a molts professors són de tres mesos, per als mestres de primària de dos i, per a la majoria de mestres del primer cicle d'educació infantil, el 0-3, són vacances d'un mes, com per a la majoria dels pares. Durant aquest mes i tots els mesos de vacances escolars, els pares i les mares conscients

hauran valorat la importància que els seus fills puguin gaudir, a més de l'escola amb el seu calendari, dels serveis educatius de temps lliure, i els pares dels més petits s'hauran refermat en la necessitat que els seus fills puguin gaudir de l'atenció d'una veritable institució educativa, d'una primera escola, amb la qual poder col·laborar seriosament en la formació dels seus infants, i diferent d'altres serveis d'atenció, segons les característiques de la família.

I ara ja han passat les vacances. Però, després d'haver escoltat tants pares conscients –conscients com ho hauria de ser, Administració inclosa, tota la ciutadania, com es manifestà per exemple durant el procés de recollida de signatures, que, recordem-ho, varen sumar les 70.000–, ens temem que la majoria de la població està lluny de la majoria del Parlament. Creiem que la majoria de les mares i els pares d'infants de 0 a 3 anys el que necessiten, demanen i exigeixen són llars d'infants o escoles bressol de qualitat.

Plana oberta	Pàgines per a les opinions i els suggeriments dels lectors		2
Educar de 0 a 6 anys	L'educació emocional	Begoña Ibarrola	5
Escola 0-3	Una manera de fer escola. XXV Aniversari de Xiroi	Escola bressol Xiroi	9
	Podem sentir els colors	Montserrat Riu	12
Bones pensades	I, per peus, desembossadors	INFÀNCIA	17
Escola 3-6	Les coses dels sentiments	M. Carmen Diez	18
	Els animals de Dalí	Carme Garriga	23
Infant i societat	El 0-3 al Parlament	INFÀNCIA	28
	Les moixaines. Entre la tradició i la poesia d'autor	Roser Ros	34
Infant i salut	A l'hospital, acollir l'infant d'origen estranger	Geneviève Schneider	39
El conte	Fem entre tots els infants una sopa de pedres	Joaquín Marañón	42
Informacions			44
Abstracts			46
Cop d'ull a revistes	sumari		47
Biblioteca			48

Un peu dins una sabata?

Dolors Todolí

Entonces se quitó las playeras
y anduvo, y
anduvo, y anduvo
hasta que le dolieron tanto los pies
que no pudo continuar.
Pero al lado del camino
había una persona
vendiendo pies. [...]

Historias de ratones
ARNOLD LOBEL

Tot va començar amb un peu que volia parlar, però que sempre estava dintre d'una sabata. Fins que un dia... es va sentir una veueta.

Tots els dies arribem a l'escola amb el nostre cos, les nostres cames i els nostres peus ens porten a la classe. Les nostres mans obren la porta i ens disposem a fer les coses de tots els dies. Però de vegades ocorren coses estranyes.

Aquell dia vam sentir una veueta apagada que eixia d'algun lloc de la classe. Com és natural, començarem a buscar per tots els racons.

Vam haver de fer un esforç per estar en silenci i buscar al mateix temps (cosa un poc complicada per a un grup de 4 i 5 anys). Però ho vam aconseguir. Sorpresa! La veu sortia de la meua sabata. Jo ja havia notat una cosa estranya, sentia una gran picantor, el meu peu estava inquiet...

–Serà un cuc que s'hi ha posat dins –va dir Núria.

–Serà un donyot –digué Jordi.

–Els donyets no existeixen, així que no pot ser –contestà Javier.

–Els donyets sols viuen al bosc –digué Salvador.

–Sí, viuen sota els bolets –continua David.

–Els donyets no existeixen! Ja ho he dit abans –tornà a dir Javier.

–Per què no et lleves la sabata? –digué Joan.

Així ho vaig fer. Tots a terra i, al punt que em lleve la sabata..., el meu peu començà a botar sense control. Tenia ulls, nas, boca, i jo sense adonar-me'n. Rialles i més rialles.

El meu peu demanà silenci i començà a contar la seua petita història.

No és molt llarga perquè quasi sempre està ficat dins un calcetí i damunt dins d'una sabata. No pot veure ni escoltar gaires coses. Gairebé sempre està trist. Tan sols és feliç a l'estiu, quan pot sentir la sorra, l'herba...

Després d'una estona, un munt de peus juguen a contar-se coses. I fem un conte de peus.

Aquesta experiència fou la primera de moltes que han sorgit al grup.

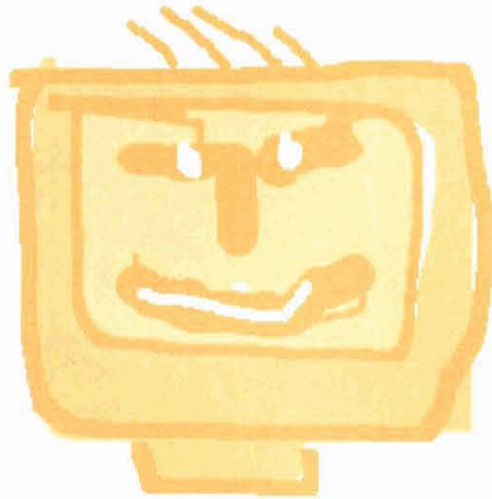
Generalment oblidem que el nostre cos també pot contar-nos moltes coses si escoltem amb prou atenció. Tan sols hem d'ajudar amb una mica d'atenció i moltes ganes d'aprendre i divertir-nos-hi. ■

Materials

- El nostre cos.
- Maquillatge.
- Teles.
- Mirall.

Por a l'ordinador

Tinc por que els ordinadors ofeguin la creativitat dels infants o, més ben dit, un tipus de creativitat, perquè ja sé que en generen un altre tipus, molt completa, àmplia i neta. Sí, tinc por que algun mestre es deixi seduir del tot per la màgia indubtable de l'ordinador.

Jo diria que aquesta seducció ve de diversos àmbits. D'una banda, la gran varietat de coses que es poden fer, crear, elaborar, compondre, i, de l'altra, és la pulcritud amb què treballa aquest tipus de màquines, i això és molt gratificant per al mestre, ja que entre altres coses ha de quedar bé davant els pares i és evident que amb l'ordinador tot queda més polit.

Intentaré il·lustrar el que vull dir encara que ja sé que molts companys estaran en total desacord amb mi.

Jo, als nens que tenia al grup (dic tenia perquè fa molt poc que m'he jubilat, i potser, per això, molta gent dirà que clar, és una mestra gran, cosa que és veritat,

però no caduca, com tampoc mai no m'he cansat d'estar amb nens), doncs, als nens, els deixava força lliures en les seves creacions, i, per descomptat, el resultat no era polit com si fos fet amb ordinador, però fins i tot de cara als pares, explicat amb il·lusió en les reunions trimestrals, entenien molt bé i compartien la meva il·lusió i la dels infants.

Al moment de fer qualsevol simbolització o elaboració d'alguna cosa treballada a classe jo els donava moltes pautes orals i vives. Si es tractava, per exemple, de fer un circuit en un espai es podia donar pistes, a partir de les quals el nen fes la seva creació: pots fer muntanyes molt altes, un riu d'aigua clara, ponts, pedres, animals que salten, flors que riuen, etc.

A mi m'agradaven molt les pautes orals i, fins i tot, gestuals, i aleshores l'infant, després d'aquestes, podia esplaïar-se dibuixant el que realment havia interioritzat i el que més li havia agradat.

Joana Colomé

Em fa por que l'ordinador ofegui aquesta part oral i gestual del mestre. Perquè pot passar que el mestre enamorat de l'ordinador doni les coses fetes, seguint l'exemple del circuit, amb l'itinerari traçat per l'ordinador i, a peu de plana, uns símbols que poden resultar molt freds (fletxes, asteriscs, etc.), que siguin la substitució de les pautes orals, gestuals, vives del mestre. Aleshores el nen seguirà al peu de la lletra les instruccions marcades. En resulta l'encotillament de la creativitat dels infants, però això sí: haurà quedat net, polit, asèptic. Una llàstima.

Jo crec que els nens han de fer tot el que puguin ells sols, encara que quedi tot plegat més primari, no tan elaborat, però el més gratificant d'això és mirar la carona de felicitat que fa el nen mentre elabora les seves creacions i després te les ensenya.

Per tant, sense cap mena de dubte, sí a l'ordinador, però amb mesura. ■

VIDEOS DIDÀCTICS PER A EDUCACIÓ INFANTIL

LLAVORS I PLANTES (43 minuts): Formació de les llavors · Dispersió de les llavors · Creixement de les llavors. PVP 4.700 ptes.

LA FANTÀSTICA HISTÒRIA DE LA PATATA (22 minuts): Amb la patata com a protagonista, aquesta divertida pel·lícula d'animació segueix el fil de diversos esdeveniments i situacions de la història humana. PVP 3.300 ptes.

D'ON VÉENEN ELS ALIMENTS? (24 minuts): El pa · L'oli · La sal · L'arròs · El vi. PVP 3.300 ptes.

LA POMERA (19 minuts): Sis capítols en dibuix animat mostren l'evolució d'un arbre fruiter (la pomera) durant el cicle d'un any (primavera, estiu, tardor, hivern). PVP 3.300 ptes.

COM VIUEN ELS ANIMALS, I (35 minuts): La gata Pusjka · Els llops. PVP 3.900 ptes.

COM VIUEN ELS ANIMALS, II (64 minuts): L'ànec coll-verd · L'esquirol · Els dofins · Gossos. PVP 7.000 ptes.

COM VIUEN ELS ANIMALS, IV (50 minuts): El mosquit · L'escurçó · L'aranya. PVP 3.300 ptes.

COM VIUEN ELS ANIMALS, I, II i IV (149 minuts): PVP 12.000 ptes.

COM VIUEN ELS INSECTES (43 minuts): Llagosta i libèl·lula · Papallona i mosca · Insectes beneficiosos per a l'home. PVP 4.700 ptes.

IMATGES I SONS DE L'AIGUA (24 minuts): Descubrim l'aigua · L'aigua i els éssers vius · Estats de l'aigua · L'aigua i les persones. PVP 2.900 ptes.

IMATGES I SONS DEL FOC (20 minuts): Encendre i apagar · Foc útil · Foc i festes. PVP 2.900 ptes.

IMATGES I SONS DEL CEL (17 minuts): El cel canvia · Aprofitem l'aire · El cel a la nit. PVP 2.900 ptes.

IMATGES I SONS DE LA TERRA (25 minuts): Colors i formes de la terra · La terra i els éssers vius · La terra és útil · La terra és divertida. PVP 2.900 ptes.

IMATGES I SONS DE L'AIGUA, DEL FOC, DEL CEL, DE LA TERRA (86 minuts). PVP 9.800 ptes.

COM ES FA...?, I (24 minuts): La ceràmica · La fusta · El vidre · El suro. PVP 3.300 ptes.

COM ES FA...?, II (44 minuts): La mel · La llana · Les piruetes · Els croissants · La pasta alimentària · Les nines · Les sabates · La xocolata · Les porcions arrebossades de peix · Les màscares · Els llumins · La pinya en almívar. PVP 5.000 ptes.

EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA, I (46 minuts): El més eixerit de tots · El nen i l'oca · Pessigolles · Balablok · L'ós i el ratolí. PVP 4.700 ptes.

Informació, catàleg i comandes a:

Fundació Jaume Bofill

Provença, 324 - Telèfon 93 458 87 00 - Fax 93 458 87 08 - 08037 Barcelona - fbofill@fbofill.org

Podeu consultar tot el catàleg de vídeos a la nostra web: <http://www.fbofill.org>

L'educació emocional

D'ençà que Daniel Goleman va escriure el seu llibre sobre la intel·ligència emocional, el tema s'ha convertit en tema de debat i, en alguns casos, de controvèrsia. Com exposa l'autora, els sentiments i les emocions són part fonamental del procés educatiu de l'infant. Tenir en compte la complexitat i unicitat de la persona que és cada infant des del naixement resulta fonamental per als canvis que l'educació s'ha de plantejar en el futur. Això obliga a deixar de construir sobre models antics i sobre vells paradigmes que la pròpia ciència ha abandonat.

Podria semblar que les persones de fa uns anys eren diferents de les d'ara si prenem com a punt de referència la quantitat de publicacions que actualment es dediquen a parlar de la importància de les emocions. És que abans no hi havia sentiments i emocions?, l'emoció no era potser un ingredient d'aquelles persones?

El que passa és que ens anem adonant que el desenvolupament de l'ésser humà ha de ser harmònic, i les emocions tenen un paper molt important en la vida de cada dia, en l'èxit professional i fins i tot en la salut.

Una de les habilitats bàsiques de la intel·ligència emocional es tradueix en el fet de *reconèixer, canalitzar i manejar* els propis sentiments. Doncs bé, aquesta habilitat implica tres competències bàsiques: autoconeixement, autocontrol i automotivació.

Begoña Ibarrola

En realitat, l'eix de les tres competències se situa en l'autoconeixement. La majoria de nosaltres som capaços d'expressar el que pensem amb molta més claredat que el que sentim. Ens costa etiquetar, identificar una emoció, quan ens assalta. Només podrem actuar sobre les nostres emocions si som capaços de donar-los un nom: «Quan puguis posar paraules a allò que sents, te n'apropiaràs.» És fonamental començar a l'escola infantil per incorporar un mínim vocabulari que identifiqui almenys cinc emocions bàsiques: l'*enuig*, la *por*, la *tristesa*, l'*alegria* i l'*amor*. Conèixer en quin moment sorgeix cada una, amb quins gestos s'expressen, què provoquen en els infants, és una bona manera de començar.

Més endavant els podrem explicar com la combinació d'aquestes emocions condueix als sentiments, que aprenem en el decurs de la vida quan els associem a determinades situacions.

Només quan l'infant coneix i posa nom a l'emoció està en disposició de controlar-la. Les explosions emocionals són normals, no s'han de reprimir ni jutjar, ja que es produeixen una sèrie de reaccions purament fisiològiques que no tenen res de racionals. En aquest sentit l'autocontrol es troba en el pol oposat de l'autorepressió o l'anul·lació de les emocions personals, ja que una emoció no expressada acaba generant quadres de comportament poc adaptat. Ajudar l'infant a diferenciar les necessitats dels desitjos, ensenyar-li a postposar la gratificació, a esperar

“Només quan l’infant coneix i posa nom a l’emoció està en disposició de controlar-la.”

el seu torn, tot això ajuda a desenvolupar aquesta competència bàsica tan important en el dia a dia.

Hi ha persones els estats d'ànim de les quals i les seves ganes de fer coses depenen gairebé absolutament de l'entorn i que altres persones els portin de la mà o els empenyin. Automotivar-se és justament el pol oposat, comporta un ànim optimista en afrontar la vida.

S'ha demostrat que és molt probable que un infant de set anys ja tingui una orientació clara vers l'optimisme o el pessimisme com a conseqüència, en primer lloc, de la manera com la seva mare o la persona que assumeix aquest rol percep o interpreta les circumstàncies desagradables; en segon lloc, la manera com els adults critiquen el comportament de l'infant, i, en tercer lloc, la manera com l'infant supera les crisis de la seva vida.

L'altra habilitat bàsica de la intel·ligència emocional consisteix a manejar adequadament els sentiments que apareixen en la relació amb els altres. Aquesta habilitat implica dues competències bàsiques: *empatia* i *habilitat social*.

L'empatia és la capacitat de comunicar les nostres emocions i de saber llegir les emocions dels altres. Saber escoltar i prestar atenció a l'altre són actituds que cal desenvolupar des dels primers anys.

Els infants petits difereixen en la seva reacció social i varien considerablement en la seva capacitat de resposta, adaptació i persistència. Naturalment, per part nostra, ens veiem influïts per la conducta dels nostres infants, i dediquem més temps i atenció als que són més socia-

bles. Això s'observa en gairebé totes les escoles infantils, sobretot en el treball amb bebès, on s'agafen en braços i s'atén amb més freqüència els petits «més fàcils». Els infants de temperament menys sociable poden, sens dubte, ser tan feliços i tenir tant d'èxit com els altres bebès, però requereixen més paciència i atenció per part dels adults.

La capacitat de conversar, de fer amics, l'humor, les bones maneres o les normes de funcionament social, són habilitats que es poden i s'han de desenvolupar des de l'etapa infantil.

Si a l'escola volem complir l'objectiu de potenciar el desenvolupament harmònic en l'infant, només ho aconseguirem prestant atenció a tots els nivells de necessitats, des dels aspectes més primaris, les seves necessitats bàsiques, fins a l'última i no menys important, d'autorealització.

Però no podem oblidar que tots aquests plans interactuen entre ells: allò que em passi en un tindrà conseqüències sobre els altres. No heu observat de quina manera tan diferent es veu un problema abans o després de dormir o, fins i tot, de menjar? Tot està interrelacionat; per tant, l'educació ha de prestar atenció a tots els nivells, i no fragmentar el coneixement i obviar el conjunt de sentiments i emocions en què l'infant, sovint, se sent com un naufrag a mercè del corrent.

Suposar que l'ésser humà està construït en compartiments estancs sense relació entre ells permet tranquil·litzar la consciència de qui creu que educa quan de fet només es dedica solament a un dels fragments: «jo sóc docent», diu, i d'aquesta manera es creu que justifica el fet de

no barrejar-se amb les emocions dels seus alumnes, no juga, no s'ho passa bé amb el grup, no els estima.

Pensar en l'educació amb una visió holística, global, sabent que tots els plans s'entrellacen i s'influeixen és respectar l'ésser humà que tenim al davant en la seva totalitat, ajudar-lo a oferir el món que porta en el seu interior com a llavor, i aportar-li un sistema de signes perquè s'ex-

pressi ell mateix, atendre les seves necessitats bàsiques i els seus sentiments, ajudar-lo a madurar la seva emocionalitat, a ressonar amb els altres, a socialitzar-se, a comprendre la interrelació de tot el que existeix i a desenvolupar la seva part moral-espiritual.

Pel que fa a les necessitats del seu cos, ens preocupem sovint que tinguin una alimentació equilibrada, la higiene adequada, exercici físic i psicomotricitat, joc, el descans necessari i sortides al camp de tant en tant per respirar aire pur.

De l'atenció al seu món emocional, ja n'hem parlat, però vull fer un comentari més, que considero important. Dèiem que ens hem d'acostumar a parlar d'allò que sentim i els adults n'hem de donar exemple introduint un vocabulari emocional necessari perquè els infants s'acostumin a utilitzar els termes.

Tanmateix, tot i que resulta important ensenyar-los a parlar sobre els seus sentiments i escoltar atentament els expressats pels altres, no podem passar per alt el que els investigadors han descobert: les paraules representen només una petita part de la comunicació emocional. En

“Saber escoltar i prestar atenció a l'altre són actituds que cal desenvolupar des dels primers anys.”

“La cura del món mental passa per oferir oportunitats a totes les finestres sensorials perquè s’activin i captin informació.”

una sèrie d’estudis, el psicòleg Albert Mehrabian va mostrar que en les interaccions cara a cara el 55 % del significat emocional d’un missatge s’expressa a través de senyals no verbals, com l’expressió facial, la postura i el gest, i un 38 % es transmet a través del to de la veu. Només el 7 % del significat emocional s’expressa a través de les paraules.

Un infant que no aprèn a interpretar correctament la comunicació no verbal mostrarà sovint inhibició en les interaccions socials i pot arribar, fins i tot, a sofrir refús per part dels altres infants.

Per tant, dins del procés de coneixement d’un mateix i de l’entorn hem de fer que l’infant sigui conscient del món no-verbal i de la seva importància a través de jocs i de dramatitzacions.

Pel que fa a la cura del seu món mental i a les necessitats en aquest àmbit, podem intentar equilibrar el treball dels dos hemisferis cerebrals, aportant activitats que els ajudin a treballar en conjunt o bé de manera alterna. Conèixer i aprendre amb tot el cervell és una meta possible d’aconseguir; no hem de subestimar la capacitat de la nostra matèria gris. Precisament la desconfiança o la ignorància en les seves potencialitats ha conduït a elaborar determinats sistemes educatius que no n’aprofiten totes les capacitats.

En comptes d’això, es tracta de tutelar-ne el desenvolupament, gene-

rar un entorn segur i estimulant on la seva maduració es produeixi segons el seu ritme particular.

Tot allò que ens entra a través dels sentits ens transforma, de manera que la cura del món mental passa per oferir oportunitats a totes les finestres sensorials perquè s’activin i captin informació.

Una bona cura de la seva ment requereix també mantenir un equilibri entre absorció de coneixements, experiències, dades, percepcions, i període de calma, de digestió, de recolliment, en què la informació que s’acaba d’adquirir es relaciona amb la ja sabuda, on s’integren les parts d’un tot o es descobreixen noves relacions entre les coses. ■

XXV aniversari de Xiroi

Una manera de fer escola

La celebració d'un aniversari acostuma a tenir un component íntim, dels que hi han estat vinculats. Els vint-i-cinc anys de la creació d'una escola per als més petits en una barriada d'una gran ciutat, és l'oportunitat per poder compartir-ho amb els companys de l'equip, i amb antics infants que ja són joves, famílies, veïns, i observar on s'ha arribat, com s'ha construït entre tots una realitat pedagògica oberta, capaç de donar resposta a les noves necessitats. Aquesta història és, també, la història de tantes escoles que han treballat durant aquests anys per crear una pedagogia per als més petits i una institució educativa de primera necessitat.

Dissabte 2 d'octubre de 1999, al carrer d'Anglesola del barri de Les Corts, llueix el sol d'una manera especial.

Durant tot el dia s'esdevé un anar i venir de gent de totes les edats i condicions, molts se saluden efusivament, fa temps que no es veien. Alguns fa quatre dies que eren infants i ara ja són adolescents o adults; en la seva expressió es nota l'emoció que els produeix redescobrir aquella casa, aquells espais on havien jugat tantes vegades, on havien fet grans amistats i sobre tot on van poder fer les seves primeres descobertes. Sembla mentida, però ja han passat 25 anys de l'inici de l'Escola Bressol Xiroi.

tats de globus i pancartes demanàvem «Escoles públiques, gratuïtes i per a tothom»?

Certament, els anys han passat, però els principis bàsics de l'escola i les ganes de treballar per aquesta etapa són vius com el primer dia.

Continuem pensant que l'escola bressol és el dret de tota criatura a tenir un espai de qualitat, on l'objectiu és completar i ajudar la famí-

lia en la seva tasca educativa, potenciar el desenvolupament global dels infants en els àmbits físic, emocional, cognitiu i de relació, tot oferint unes condicions que afavoreixin el seu procés d'autonomia i socialització.

Foren uns començaments no gaire fàcils, però sí il·lusionats. Ens movia una manera d'entendre l'educació dels nens i les nenes en els seus primers anys de vida. Qui no recorda aquelles matinals de diumenge on pares, educadors, associacions de veïns, etc., envolt-

lia en la seva tasca educativa, potenciar el desenvolupament global dels infants en els àmbits físic, emocional, cognitiu i de relació, tot oferint unes condicions que afavoreixin el seu procés d'autonomia i socialització.

Sempre hem defensat una tasca conjunta entre família i escola perquè creiem que les relacions entre pares i educadores són la condició indispensable perquè s'assoleixi una coherència i eficàcia en tot procés educatiu. El fet que les persones que exerceixen una influència sobre l'infant actuïn fonamentalment d'acord comporta que l'infant gaudeixi de la seguretat i estabilitat afectives necessàries. Hem intentat, i creiem que s'ha aconseguit, crear a l'escola un clima acollidor que permet tant als infants com als adults sentir-se com a casa.

El tret essencial en la manera de fer escola a Xiroi, és i ha estat el treball en equip. Per a nosaltres aquest sistema de treball equival a una implicació en igualtat de condicions de

Equip de l'Escola Bressol Xiroi

totes les persones que el formen; per tant totes i cadascuna de les tasques dutes a terme en el dia a dia, tant pedagògiques, com administratives, o de relació amb les diferents administracions i entitats etc., són de consens, assumides i compartides per tothom. Així doncs, qualsevol tipus de jerarquització que ens portés a un funcionament on les responsabilitats i decisions finals estiguessin a càrrec d'un sol membre, no seria vàlida per a l'equip, ja que s'oposaria a la nostra manera d'entendre l'escola.

Els resultats d'aquests vint-i-cinc anys de feina són prou positius i ens han donat elements suficients per continuar defensant aquest model de gestió d'escola, on la crítica constructiva i la reflexió continuada són elements fonamentals, com també la participació de les famílies.

Les relacions cap a l'exterior ens han permès conèixer i compartir maneres de fer i de pensar

de diferents realitats. A vegades les inquietuds i alegries de l'escola han anat de bracet amb les d'altres escoles bressol; en altres ocasions les hem compartit amb entitats i administracions oficials, i en tot moment hem facilitat l'apropament dels nostres infants als centres de primària. Sempre hem estat oberts a qualsevol tipus d'intercanvi, ens han interessat totes aquelles accions educatives tant de la nostra ciutat i del nostre país, com d'altres països que ens aportessin idees, activitats concretes o elements de reflexió que ens poguessin ajudar a millorar la nostra tasca educativa i a fer un pas endavant.

No podem oblidar tampoc la motivació que cada persona del nostre equip sent per la pròpia feina, la necessitat de trobar noves eines, de millorar com a persones, d'ampliar coneixements, etc. La formació permanent ens ha ofert aquesta possibilitat. En ocasions a nivell

personal, d'altres com a necessitat de tot el grup: assessoraments diversos, didàctiques, etc.

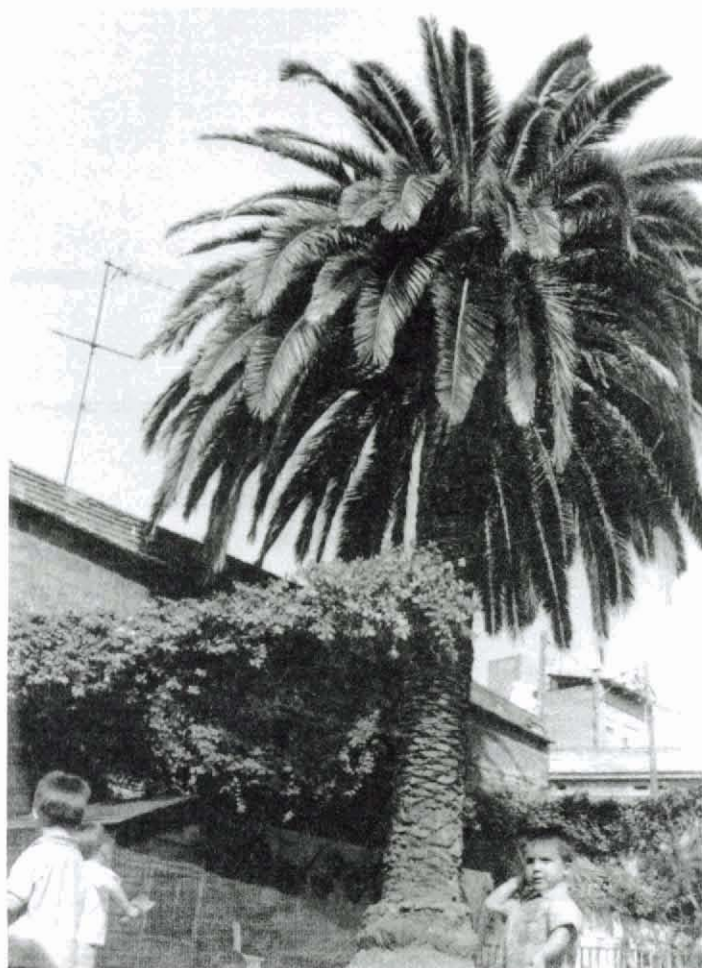
I ens preguntem: és vàlida aquesta manera de fer escola?

A l'equip de Xiroi, el dia de la celebració del xxv aniversari se'ns donà una resposta que ni de bon tros creïem que fos possible. Des de les nou del matí quan s'inicià una mini lliga de futbol, passant pel vermut del migdia i la festa infantil de la tarda, fins al sopar de la nit, així com en les exposicions dutes a terme, ens vàrem veure desbordats de gent que volia compartir amb nosaltres l'alegria dels anys de feina feta: alumnes i exalumnes, famílies actuals i antigues, extrebassadors, companys d'altres escoles, representants de diferents entitats i administracions, simpatitzants, veïns, etc.

Per a nosaltres, aquesta va ser l'única resposta vàlida, aquella que ens confirma que els esforços per defensar

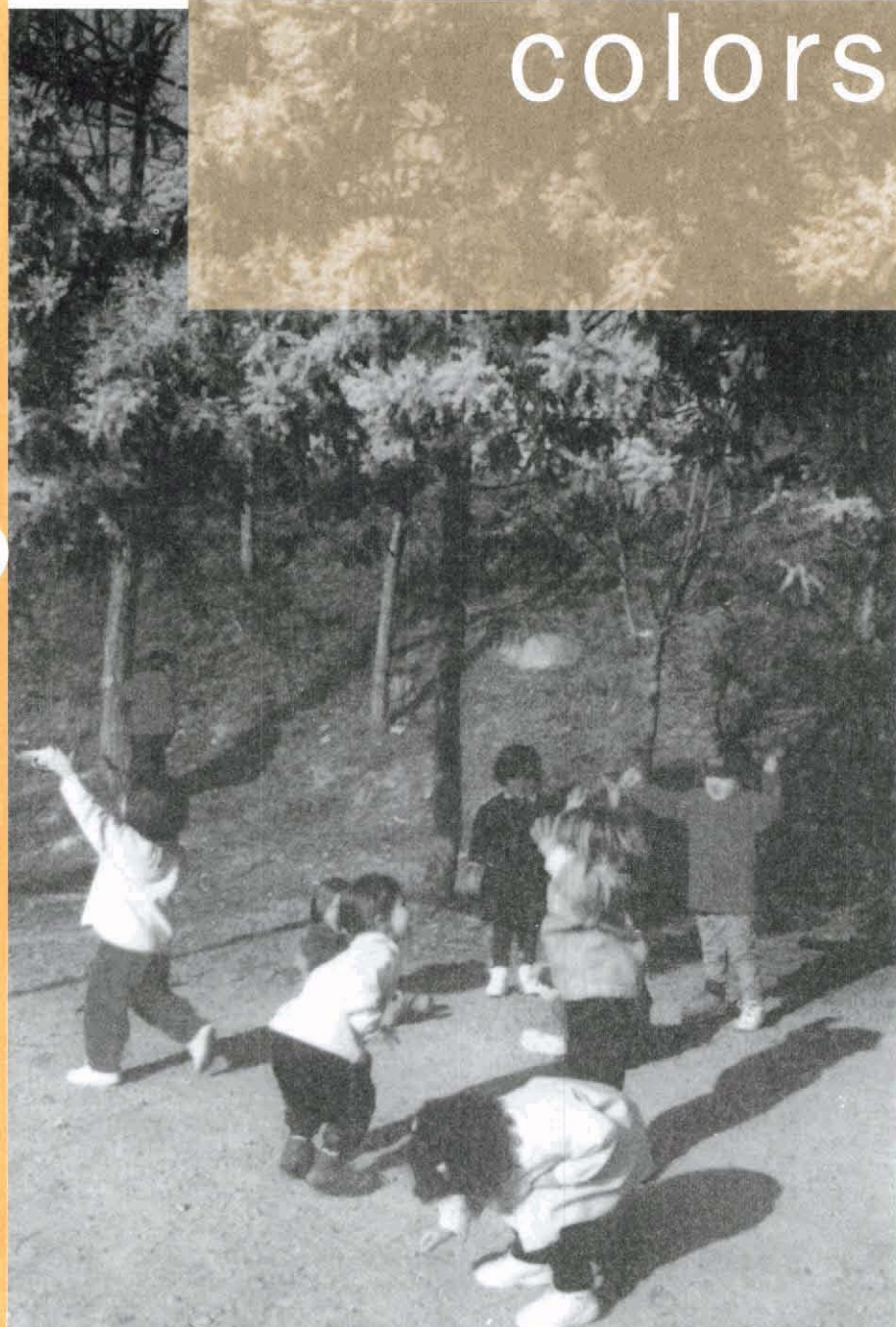
aquest model d'escola bressol han valgut la pena i, alhora, ens anima a tirar endavant i a seguir duent a terme aquest model de feina compartida entre famílies i educadores. I ara i aquí voldríem donar les gràcies a tothom per fer-ho possible.

El sol ja s'ha post, però en el nostre cor sempre lluiran les cares, els somriures, els petons, el reconeixement i la palmera. La palmera que seguirà sent el nostre símbol, on hi han fet i seguiran fent niu les nostres esperances de futur. La palmera que torna a ser testimoni del neguit que ens produeix veure com els nostres valors i creences, els de tots aquells que han fet possible Xiroi, com la nostra identitat torna a trontollar davant d'unes necessitats administratives i polítiques que s'allunyen molt de nosaltres i de la nostra manera d'entendre què és l'escola bressol. Necessitats que deixen entreveure altres canvis en el futur que comportaran un nou model d'escola no tan enriquidor ni compromès. ■

Podem sentir els colors?

Els infants descobreixen els colors amb tots els sentits, la vista, l'olfacte, el gust i el tacte. Però sobretot se'ns descriu una manera de treballar en la qual els infants, en tota activitat quotidiana, observen, es relacionen i aprenen a conèixer el mon que els envolta.

Montserrat Riu

Fer del color una eina d'aprenentatge ha estat un dels objectius principals d'aquest curs.

Hem proposat als infants contextos i situacions on ells mateixos es construïssin la seva idea de color, i on poguessin, a través del color, ser capaços de fer nous aprenentatges, i convertir així el color en llenguatge.

Compartim la idea de color que Ignasi Esteve, pintor, ens fa arribar:

El color és sensació

[...] La percepció del color és una capacitat bàsica que sembla que es desenvolupa durant el primer any de vida. Sembla ser, que als dos mesos ja tenim visió del color malgrat que no estigui desenvolupada del tot.

Entre els dos i els quatre anys es desenvolupa el sentit del color, i en general nens i nenes se senten atrets pels colors intensos.

Si ens dediquem a l'ensenyament hem de tenir molt present que podem acompanyar els altres en l'aprenentatge del color recordant que els processos perceptius no es limiten només a qüestions memorístiques parcel·lades, sinó que són síntesi de moltes sensacions. Tots els estímuls en general (llum, sabors, sons, flaires, textures, etc., d'un objecte) provinents dels diversos òrgans sensorials, produeixen sensacions específiques en aquestes diverses zones del cervell; vet ací que tot seguit s'interpreten i es registren, es memoritzen i es relacionen tots ben estretament. Per tant, la percepció d'un missatge evoca altres sensacions, especialment es relacionen els centres visuals i auditius de manera que molts artistes i investigadors han relacionat color i música.

Colors que s'oloren.

Envaïts en tot moment per la idea que entrem dins el món del color a partir de sensacions i emocions, aquesta serà la pauta present en totes les nostres propostes. I, si parlem de sensacions i emocions, és evident que el cos serà l'eina indispensable i protagonista en el camí de la descoberta del color.

Presentem, doncs, les experiències dins un esquema que relaciona colors i sentits, que no és indicador

d'ordre, ja que durant el curs van anar sorgint ara una ara l'altra, depenent dels interessos dels nens i nenes de 2 i 3 anys, de la relació amb l'estació de l'any, del moment del curs en que ens trobàvem.

Colors que s'oloren

I aquest camí comença, precisament, en una de les passejades al voltant de l'escola quan una mimosa imponent ens crida amb la seva olor penetrant i el seu color descarat. Ens aturem just a sota i un plec de mans menudes s'enlairen tot intentant d'atrapar-la. Amb la nostra ajuda aconseguim d'agafar-ne un branquilló per a cadascun, i el portem tots cofois cap a l'escola:

—La meva no punxa! —diu l'Anna.

—Fa olor, la teva flor? —pregunta en Pau.

—És que està molt enlaire... —es queixa la Berta.

—Jo la portaré a la mare... —xiuxiueja la Laura.

Quin goig que fa la nostra taula plena de flors grogues de mimosa! Alguns comencen a pessigar-les, d'altres estan absorts amb la seva olor, un grupet agafen les lupes que tenen a prop i riuen mentre en Joan diu: «Mira, les boletes es fan grosses i petites!».

Quan l'interès per la mimosa sembla decaure, proposem a un petit grup de pintar sobre papers de color verd de diverses textures (cartolina, seda, xarol i crepe) amb pinzells i pintura de color groc. Tots engrescats pinten fins que la Mireia, força sorpresa perquè la pintura «no va» sobre el seu paper xarol, decideix començar a pintar-se puntets de color groc sobre els braços i diu «ara sí que és com la mimosa!». Endevineu què fan els altres companys de pintura? I surten tots cofois al pati a ensenyar-ho a la resta de companys.

Organitzem diferents tallers de pintura presidits pel gran ram de mimosa que ens perfuma: pintura amb les mans, amb esponges amb els colors groc i verd, fins que un dia els colors de damunt la taula són el groc i el blau. «Aquests no són els colors de la mimosa!», diu en Gerard amb una expressió entre enfadat i ofès.

Avui hem de fer servir les mans per pintar sobre el paper, i en uns segons la Marta diu «jo tinc verd». La Carla, que ha prescindit del paper i s'està aplicant la pintura com si fos crema hidratant, ens ho ensenya i diu «jo també!». La seva tècnica és la més acceptada i mentre freguem la pintura sobre les nostres mans ens

preguntem d'on ha sortit el color verd, si totes les mans són iguals, si ens agrada tenir les mans plenes de pintura.

Colors que es mengen

Continuant amb la nostra recerca de colors, ens encaminem cap a la fruiteria que tenim just al davant de l'escola. Les caixes arreglerades se'ns ofereixen com una paleta de colors. Anem omplint el nostre carro de la compra amb les fruites que tots coneixem: taronges, plàtans, peres, pomes... Aquí ja surt la primera discussió, perquè hem trobat pomes verdes, pomes vermelles i pomes grogues. Tot són pomes, si són «diferents»? A d'altres, ens costa reconèixer la llimona, potser perquè només l'hem vista al plat tallada, i una fruita ben exòtica, que la Berta coneixia i ens ha deixat bocabadades quan l'ha anomenada: la xirimoià!

Tots ben carregats, ja que han tingut l'amabilitat de repartir la fruita amb tantes bosses com menuts compradors, tornem cap a l'escola amb el nostre gran tresor.

I allà ens convertim en grans «descobridors» d'olors, textures, sabors, mesures, pesos i, és clar, colors.

—La meva pesa més! —diu la Carla.

—Jo més perquè en tinc dos! —afegeix en Marc.

—Aquesta pela té pels —diu l'Oriol.

—Per què el plàtan no roda? —pregunta en Pau.

—Perquè no sap rodar... —respon la Júlia.

Es converteix en un incansable joc el fet de tallar-les tot esperant descobrir si el color de dins és el mateix que el color de fora. I arribar a veritats que fan història:

—La taronja sempre és taronja! —crida la Mireia després de dedicar tota la seva atenció a l'afer de les pomes i els seus colors.

Dues raons ens fan centrar a convertir la taronja en la reina dels nostres descobriments: una és l'econòmica, cal tenir-ne moltes!; i l'altra perquè semànticament rep el mateix nom el color i la fruita: taronja. Amb la taronja fem sucs, assequem les peles i en fem una cortina.

Als tallers de plàstica oferim el color groc i el vermell per pintar amb les mans, amb esponges, amb rodets, tot esperant que surti... el taronja!

Així mateix, i seguint la mateixa tònica, realitzem l'experiència amb verdures afegint una nova proposta: al voltant de la safata de verdures multicolors disposem paneres folrades amb papers de color verd, negre, blanc i vermell. Oferim a petits grups aquest material i, sense cap consigna prèvia, observem com comencen jocs de classificació i associació.

I com tot bon àpat, les experiències de colors que es mengen no podien acabar sense unes bones postres: les gelatines de colors.

Cada infant amb el seu «pastís» davant, les reaccions d'allò més diverses: prudència extremada abans de tocar-lo, rebuig de primer moment, atac amb queixalada directa. La veritat és que l'actuació de cadascun davant l'atractiu del color i l'especial textura van donar-nos moltes pistes en les observacions recollides.

Colors que es veuen

—Mira, hi ha colors! —diu l'Anna assenyalant la paret.

Un respir i un somriure de complicitat: ja fa una colla de dies que estudiem el recorregut que fa el sol a la nostra classe i ens decidim a enganxar als vidres de la finestra una filera de colors de cel·lofana.

Els més matiners de la classe corren a la crida i, després d'algun intent fallit de voler agafar-los, s'organitza el joc de posar la mà sobre cada color reflectit i anar canviant de color.

Al cap d'una estona es perd l'interès pel joc i continuem amb el fer de cada dia.

—Ara no hi són, els colors! —diu la Marta, un xic indignada.

—Són a la taula, són a la taula! —crida en Dani.

No sé si pel crit entusiasta del nen o per curiositat, ens apleguem tots al voltant de la taula i espontàniament es repeteix el joc, ara però tots plegats i amb tanta afecció que ens costa deixar la classe per anar al pati. Sortim amb una qüestió que ha quedat a l'aire: on seran, quan tornem a dins?

—Són a terra, són a terra! —crida des de la classe el grup que ha arrencat a córrer sense esperar-nos.

El joc s'enriqueix cada vegada més: ara passem caminant per sobre els reflexos de colors, posem mans i peus per veure'ls tenyits, ens estirem a terra, fins i tot la cara canvia de color!

Aquests són els primers fets que ens han de portar molt més enllà de les nostres hipòtesis en preparar la proposta: els reflexos dels colors s'han convertit en el «rellotge» particular del nostre grup. Els infants han situat el temps de les nostres activitats quotidianes segons el lloc on poden veure els colors:

—En arribar al matí els tenim dalt la paret.

Colors que es venen, colors que es toquen, colors que es mengen.

–Quan són sobre la taula sortim al pati.
–Ens rentem i ens preparam per anar a dormir quan són a terra.

Fets com aquest són els que et meravellen dia rere dia de les capacitats dels infants i d'altres, que ens demostren les nostres limitacions com a adults, perquè, us imagineu el que va passar quan es va produir el canvi d'hora?

Una altra de les situacions de joc en relació amb la llum i el color ha estat organitzar al pati uns «estenedors» de baixa alçada i penjar-hi fulls de cel·lofana de colors.

Sortim amb grups petits que responen a agrupacions ben marcades: un grup d'infants amb preferència cap als jocs molt moguts i un segon grup amb preferències més reposades. Una mica sorpreses constatem que en els dos grups es produeix el mateix tipus de joc: passar corrent entre els fulls, deixant que els llisquin sobre el cos i la cara. Després de la primera eufòria, comencen a adonar-se dels reflexos a terra i salten ara sobre l'un a sobre l'altre. Després ha vingut la temptació de despenjar-los i embolcallar-nos. Per acabar s'organitza

espontàniament una passejada pel pati amb les cel·lofanos que fan la funció d'ulleres de colors.

Tant ens ha agradat veure el món de colors, que, a mesura que les cel·lofanos perden esplendor, confeccionem amb els infants binocles de colors (amb tubs del paper higiènic, cel·lofana i folrats amb paper d'alumini), que poden treure'ls al pati sempre que volen.

I continuem el camí envers la recerca de sensacions produïdes pel color. Com ens sentiríem, si ens poguéssim veure de colors, tots nosaltres? Per aconseguir aquest efecte ens valem del projector de diapositives i papers de cel·lofana. Amb la pantalla desplegada a l'alçada dels infants, ens podem moure lliurement mentre cara, mans i robes van canviant de color.

—És el dimoni! —diu en Sergi.

—Jo nedo a la piscina! —juga la Laia.

—Mira, com els Teletubies! —observa l'Enric.

Tan màgiques són les sessions de llum i color que ens engresquem a convertir la sala d'«aïllament» (mai no n'hem sabut la finalitat) en la Sala de la Llum!

L'espai ens va a la perfecció, perquè amb poques martingales la tenim perfectament enfosquida, i aquell petit espai es converteix en un veritable centre d'investigació: llanternes, colors en papers i robes de diferents textures, una caixa de la llum on poder pintar amb pintures translúcides i opaques, etc.

Abans ens cal, però, tot un treball previ d'acostar-nos gradualment a la foscor, de respectar, per sobre de tot, les pors i els temors d'alguns menuts. Per això, les primeres propostes, les adreçem a tot el grup, a mitja penombra,

estones curtes. En una d'aquestes sessions, tot jugant amb les llanternes i les cel·lofanos, tornem a reviure una de les festes tradicionals a l'escola.

—Mira foc! —diu en Marc.

—Com les castanyes! —afegeix la Júlia.

—Cantem la castanyera! —proposa en David.

I ens apleguem tots al voltant d'aquell simulacre de foc a cantar i menjar les castanyes.

Si ens deturem a pensar que està a punt d'entrar la primavera, l'associació que han fet evocant records i revivint tota aquella situació ens torna a donar proves de les enormes potencialitats dels infants.

Colors que es toquen

Per tenir plenament la sensació que «toquem» un color, ens cal primer trobar un element amb absència de color. «Incoloro, inodor, insípid», ens feien memoritzar a l'escola d'abans: l'aigua!

Avui engresquem el grup amb un espectacle de màgia. Ens apleguem al voltant de tres llargs recipients de vidre. A poc a poc els anem omplint d'aigua. Molta expectació. Després d'unes paraules i unes gotes «màgiques» (de colorant alimentari) ens quedem tots bocabats veient com l'aigua, lentament, i com si es posés una disfressa, va agafant color, aquí blau, allí vermell, l'altre groc. No hi ha cap comentari, cap crit, només cares i ulls d'infants i grans concentrats en la transformació.

Però, de màgia, tots en podem fer, i ens hi posem cadascun amb el recipient que ja tenim a punt. Primer l'omplim d'aigua amb molta cura i després de triar el color hi aboquem unes gotetes...

No deixem de meravellar-nos. Passem molta estona jugant amb l'aigua i el que hi afegim, i vessem i transvasem aigua primer del nostre bol, i després comença l'intercanvi! I aquí sí que, no per art de màgia, sinó per les accions dels nens, comença a sortir una diversitat de colors i gammes inimaginables: taronges, verds, liles, etc. L'eufòria es va encomanant i anem perdent els colors originals per uns altres de difícil definició.

Però guardem encara els pots llargs on hem fet primera màgia. Durant uns dies ens han embellit la classe i ens han recordat l'experiència. Ara ha arribat el moment de treure'n profit.

Els nens, amb l'ajuda d'uns coladors, aboquen els colors dins uns pulveritzadors transparents i els convidem a provar-los en la paret que prèviament hem folrat amb paper d'embalar blanc. Resultats sorprenents!

Amb això afegim un nou element al nostre racó de pintura. Element que, val a dir-ho, ens captiva a tots durant un llarg temps fins a trobar-li d'altres aplicacions, evidentment més divertides, com és ruixar-se els uns als altres! O no us sembla prou temptadora la idea?

Podem escoltar els colors?

Aquest és el gran repte que ens ha quedat pendent d'experimentar. És evident que no podem abastar-ho tot. Però estem convençudes que si no investiguem més en aquest camp no podem donar l'experiència per completa. Hem llegit que molts autors han comparat l'escala cromàtica a l'escala musical i que s'han fet pràctiques sobre això.

Vosaltres teniu experiències en aquest camp? Voleu compartir-les? ■

I, per peus, desembossadors

La nostra recerca de titelles fets amb materials senzills, d'aquells que tothom pot tenir a l'abast, ens ha dut fins a Lleida. Allí, en Joan-Andreu Vallvé va dissenyar els ninots que apareixen a la fotografia per al *Concert d'aventures*, que va interpretar l'Orquestra del Centre de Titelles de Lleida el 1999.

A primer cop d'ull, ningú no pensaria en materials senzills i destinats clarament per a altres usos. Es veuen tan ben acabats... Però, si en dubtàveu, aquí els teniu:

- Caps: «porexpan» i paper encolat.
- Cos: Taulell de fusta, retallat.
- Braços: Tubs de goma.

- Mans: Fusta.
- Pèls: Tubets de plàstic.
- Coll: Llistó de fusta giratori.
- Articulació de les cames: «T» de ferro.
- Peus: desembossadors de goma.

Ja veieu, és com allò que de les pedres en treuen pans. Però precisament l'art consisteix en això, en dotar de sentit qualsevol element, perquè pugui comunicar sensacions, emocions, pensaments.

Als titelles de la fotografia, solament els falta que es belluguin. Aleshores, aquests elements dispersos adquiriran vida, i, vés a saber, potser fins i tot canten. ■

INFÀNCIA

Les coses dels sentiments

L'autora fa un seguit de reflexions entorn d'una temàtica de gran actualitat educativa: els sentiments i el que els infants en saben i n'entenen. Ens hi apropa a partir de la transcripció de diverses situacions de la vida quotidiana i ens proposa que, a l'escola, no es tracta de fer una «educació sentimental», sinó deixar-los el pas franc, no prohibir-los i permetre'ls aflorar. Al cap i a la fi, es tracta d'acceptar-nos i acceptar els infants en la seva globalitat tal com són.

M. Carmen Díez

No tinc més remei que començar per aclarir que parlaré, aquí, subjectivament, encara que sempre sigui un cert desprestigi parlar des d'un mateix. T'has d'excusar, has de treure valor al que diràs, has de justificar algun perquè que no soni massa pobre. I parlaré des de mi perquè és des de l'únic lloc des d'on puc fer-ho amb un cert coneixement de causa. A més a més, crec que és pràcticament inevitable que les persones parlem des de nosaltres mateixes. Considero que l'objectivitat no és una entitat gaire fiable..., fins i tot, més aviat, la veig impossible.

Demano ajuda a Eduardo Galeano en descàrrec meu:

Los que hacen de la objetividad una religión, mienten. No quieren ser objetivos, mentira: quieren ser objetos, para salvarse del dolor humano.

una discussió que es va mantenir vigent durant uns mesos, i a la qual es va tornar totes les vegades que va caldre per arribar a una conclusió suficientment acceptada per tots. En reproduïxo dos dels moments més significatius.

La culpa. 11-2-1999

EDU: Escolta, oi que la culpa existeix?

MESTRA: Per què ho dius?

EDU: Perquè m'he fet aquest tall, perquè estava a punt de saltar d'aquest tub i en Gustau m'ha parlat i he caigut. És culpa seva.

GUSTAU: No, la culpa no existeix, jo no he fet res perquè ell caigui.

Amb la idea de situar-nos des d'aquest moment en «sintonia sentimental», contaré dos fets que he tingut la sort de viure de prop.

Aquest curs, a la meua classe d'infants de cinc anys, hi va haver

MESTRA: Però, què és la culpa?

ISA: És voler fer alguna cosa a un altre volent, «a cosa feta».

MESTRA: Però, una cosa bona o dolenta?

NINA: Dolenta.

MESTRA: Ah! Llavors la culpa és per fer atacs «a cosa feta»? Què us sembla?

ISA: Que no es poden tirar pedres a un altre perquè el toquin, això és la culpa.

MESTRA: Sí, això està ben explicat.

Al cap de dos mesos la reflexió continua

GUSTAU: Sabeu que alguns, de la responsabilitat, en diuen culpa? Però la culpa no existeix i la responsabilitat, sí, que m'ho ha dit la meua mare.

MESTRA: I què és la responsabilitat?

GUSTAU: És ser responsable d'alguna cosa, el que ho ha fet.

MESTRA: Sabries posar-nos un exemple?

GUSTAU: Si un se salta una norma, és la seva responsabilitat.

Mestra: I si tu dones una bufetada a algú, és culpa teva o la responsabilitat teva?

GUSTAU: Culpa meva.

MESTRA: Llavors, existeix o no, la culpa?

GUSTAU: Una mica sí, que n'hi ha.

El diccionari confirma les conclusions a les quals hem arribat:

culpa Falta més o menys greu comesa voluntàriament.

responsabilitat Causa involuntària d'un esdeveniment o acció.

I una vegada més quedo sorpresa de la confluència d'infants, famílies i circumstàncies, que donen lloc a l'elaboració d'una incipient consciència moral, a la qual s'arriba des de la quotidianitat, i per mitjà de la reflexió individual, de la paraula i de l'acord amb els altres.

El segon fet és molt més curt. Es refereix a un nen de tres anys i mig que en el període d'a-

daptació es passa el dia donant cops i puntades de peu a tot el que pot. Quan la mestra li pregunta per què ho fa, respon:

-És que jo vinc a l'escola a pegar.

La mestra insisteix:

-I això, per què?

-Perquè no em peguin a mi.

És un motiu, i seria arriscat dir que no és sentimental.

La salvació?

Parlar en aquests moments de sentiments en l'àmbit de l'escola no resulta gens estrany. Fa uns anys, sí que ho era, perquè la institució escolar s'havia convertit en un veritable «antre» de coneixements.

continguts = sabers = intel·lecte = ciència...

I es va oblidar que hi havia unes persones (subjectes diferents i particularíssims) que hi entraven també en joc.

Ara, com acostuma a passar en els moments de canvi, s'està produint el fenomen contrari i, com a reacció en contra d'una escola més tecnificada i «documentalista» que humana, sorgeix un decantament cap a temes com l'emocional (encara en forma d'intel·ligència), la comunicació, els valors, etc. De fet, surten gran quantitat de materials educatius, llibres, articles, contes, etc., i es fan conferències, cursos i fins i tot màsters referents a aquests temes que estan en voga.

I el cas és que sí que fa falta prendre consciència que el món dels afectes és decisiu i important en el desenvolupament i l'evolució

de les persones, tant per a l'equilibri personal com per a les relacions i l'aprenentatge, però ens hauríem d'aturar un moment a pensar en aquestes coses dels sentiments per evitar d'abocar-nos-hi de sobte com si fossin la salvació de la «caiguda dels valors», la solució de tots els problemes o la nova medicina per a aquest món en què vivim, tan boig. A mi, això em torna a sonar al costum de dipositar a l'escola aquestes coses tan esmunyedisses i poc manejables com són les emocions, les relacions, la moral social.

El que penso és que l'escola no hauria d'haver abandonat mai el seu paper de gran «dida», de normalitzadora, estructuradora, equilibradora, transmissora, de lloc de trobada entre gentes, cultures i costums. I que l'ha de recuperar urgentment, però no per aquestes dubtoses demandes exteriors, sinó perquè reunir-se per aprendre és realment el que dóna motiu a l'existència de les escoles, és la seva raó de ser, la seva identitat. A l'escola, l'eix és el treball, però allò que fa moure l'eix són els vincles relacionals entre les persones implicades. Així que, com podem oblidar tot el que ens «com-mou», tot el que sentim, aquells que hi participem com a mestres, infants, pares? Com podem deixar a la porta els desitjos, les pors i tots els altres sentiments (bons o dolents)?

Seria absurd (i ho ha estat).

Ens convertiria en programadors pedagògics gairebé automatitzats (i ens hi ha convertit). Ens deixaria (i ens hi ha deixat) exhaustos de tant lluitar contra el que s'hi cuina, s'hi viu, s'hi somia o s'hi lluita.

Jo proposo de viure en la quotidianitat a l'es-

cola lligant amb un mateix fil el que es refereix a pensar i a sentir, a aprendre i a estar junts, a ser intel·ligents i a ser persones.

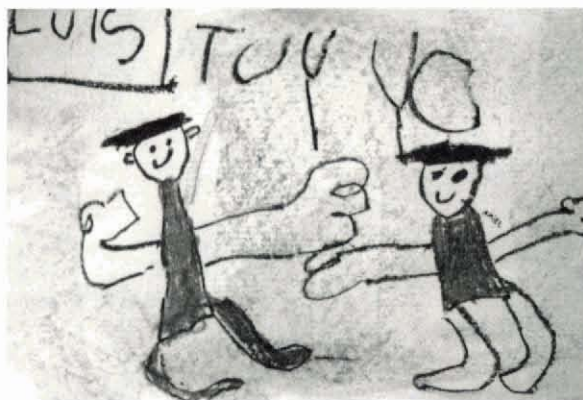
El pis de sota

Sovint em demanen que em pronunciï sobre el tractament de les emocions a l'escola, l'educació dels sentiments, el món afectiu, i coses semblants, a les quals anomeno, per abreviar i com a expressió simbòlica «el pis de sota». (El nostre món interior, els nostres afectes reunits tots en forma d'energia vital, que ens mou i ens nodreix de força, energia, empenya vers la vida.)

Probablement el que provoca aquesta demanda és el meu atreviment d'acostar-me a aquests temes sentimentals amb la desimboltura de qui els coneix bé. Però això no és així, ho he de reconèixer. El que passa és més aviat que a mesura que estic amb els infants, i amb mi mateixa, en una posició d'escolta, els perdo la por. Noto que en aquests viaranys vaig tenint algunes coses clares i que moltes altres continuen fosques, però que només puc intentar transmetre alguna cosa si deixo de resistir-me, d'una banda, als meus propis impediments i, de l'altra, als dels cànons establerts, sota el mandat dels quals acostumo a quedar bloquejada.

Em pesen les grans paraules, veritat, eficàcia, objectivitat, ordre, valors, etc, moltes de les quals de vegades actuen com a tapadores, escuts o matalassos per subjectar, pal·liar o «treure foc» a d'altres, potser més properes i davant de les quals la vida ens demana resituar-nos contínuament per continuar cami-

nant: suport, inseguretad, simpatia, ràbia, tenacitat, etc.

Primer de tot hauríem de reconèixer que les persones estem fetes de material molt «fungible», molt salvatge, molt primitiu. Un material

que obeeix unes altres lleis, que van de dins a fora i no al contrari, com les que abans esmentava. Quan s'accepta, per exemple, que un infant, des que neix, pugna per obtenir el plaer, en tot moment i lloc i a costa del que sigui, s'entenen millor els seus plors incessants, la seva ràbia quan no aconsegueix el que vol, o qualsevol reacció violenta o penosa enfront dels desplaers que li aporta la realitat. També s'entenen els seus amors folls, desmesurats, cecs, per la seva mare, pel seu cos, pels seus jocs, pel que és seu. I d'aquí vénen les seves dificultats per establir relacions amb els altres, els quals són viscuts com a competidors i rivals, i les formes diverses d'anar-los acceptant, suportant o estimant i que sempre estaran presidides per aquests impulsos interns

forts i apassionats que tant ens preocupen i que intentem de subjectar i tapar, tot i que, en realitat, siguin justament l'essència de cada un de nosaltres.

Potser ho fem perquè sabem que en aquestes coses dels sentiments hi ha amors i desamors, i que tots vénen junts. O, dit d'una altra manera, que no és or tot el que lluu, de manera que no es pot parlar de sentiments buscant només que aflori el record, compartir, la concòrdia, la solidaritat, o sigui, els sentiments positius, «els bons».

Obrir la via dels sentiments, deixar que discorrin, que circulin, que «ens surtin», comporta també acceptar els «altres sentiments»: l'enveja, ràbia, impotència, inseguretad, por, pena, etc.

Dir una altra cosa seria una mentida més, una nova subjecció. Seria alienar el que se sent i posar-lo en mans d'altri, al servei dels seus desitjos o de la seva moral, sigui del mestre, sigui del pare, i considero que això és un error encara pitjor que ignorar que existeixen els sentiments.

Saber que hi són i que és bo que es discriminin, que s'aclareixin, que es discuteixin, que es parlin, sí. Però amb el dret clar i contundent que continuïn sent propis i buscar-los el lloc i el grau d'intimitat que cadascú els vulgui donar.

Senti-ments

Crec que per apropar-se als sentiments caldrà aconseguir primer desmuntar-los, com una mena de llibertat interior, que més aviat consistirà en el fet de deixar-los sortir per veure què ens diuen, què ens ensenyen, per què ens

inquieta tant. Ens haurem de deixar afectar pels afectes, per molt commoguts que ens deixin de vegades les seves ambigüitats i la seva intensitat.

Els sentiments acostumen a ser bastant ambivalents i això, certament, ens desconcerta i més com més barrejats vénen, o més obscurs, o més plens de força. Però és necessari, ells viuen en el magma de les calors de dintre i no coneixen les diplomàcies ni les dissimulacions. Existeixen i són presents. Són nosaltres i estan en el nostre entramat més profund. Negar-los ens fa sofrir, se'ns torna en contra nostre. Acceptar-los, reconèixer-los i «treure'ls a passejar» voldrà dir haver trobat una manera de viure més d'acord amb els nostres desitjos, que ells representen i manifesten d'una manera o altra. Això, amb una mica de sort, ens pot portar a estar més tranquils, sense tanta alienació, sense tanta baralla intramurs.

Però, per arribar a aquest punt, per haver-nos apropiat al «foc sentimental» sense arrencar a córrer, per posar-nos a l'escolta dels propis sentiments, caldrà que cada un de nosaltres fem una mica més de cas al pre-sentiment que cal intentar estar en pau amb un mateix, cosa que tan bé expressava Eduardo Galeano.

Por qué escribes, si no es para juntar tus trozos?

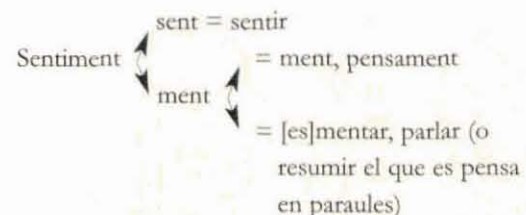
Desde que entramos en la escuela o en la iglesia, la educación nos descuartiza: nos enseña a divorciar el alma del cuerpo y la razón del corazón. Sabios doctores de ética y moral deben de ser los pescadores de la costa colombiana, que inventaron la palabra sentipensando para definir el lenguaje que dice la verdad.

Pressentim que s'han de reconèixer i acceptar els sentiments, que són producte nostre, que no en podem prescindir per ser nosaltres mateixos. I només aleshores, en perdre la por, consentim a sentir i a deixar passar les paraules que vessen allò que se sent, i a oferir escolta, cabuda, acord o lluita al món de dintre, que és qui realment ens identifica.

Els infants, tanmateix, estan encara prou a prop del seu «pis de sota» per tenir els seus sentiments ben airejats, de manera que són capaços, si els ho permetem, de parlar amb aquestes veritats fetes de raó i, alhora, de cor. Ells parlen amb el mateix sentiment que, com

sabem, ve de dues belles i complementàries arrels: sent i ment. Sentir i pensar, amb la seva doble accepció en l'arrel ment:

A l'escola, aquestes coses es traduiran no pas en una «educació sentimental», sinó en el fet de donar pas al món dels sentiments, en el fet de no prohibir-lo, de permetre'n l'aflorent, de contemplar, plegats, les seves riques i sàvies manifestacions, que, des de ben aviat, des de sempre, són aquí.

Així, quan un infant digui que té por de la foscor, que té enveja d'un amic, que està content perquè se'n va al cine amb els pares, o que està nerviós perquè la seva germana «pot caure dels braços de la seva mare», n'hi haurà prou de sentir-lo i que ell se senti entès, escoltat, acceptat, contingut. N'hi haurà prou de donar la paraula als altres companys perquè el consolïn, «d'aconsellin», o comparteixin amb ell el seu moment de dificultat o d'alegria.

No cal gran cosa més. Només mirar de ser una mica més complets, més sencers, d'estar més «en pau» i viure, si és possible, la quotidianitat en «amor i bona companyia», com sempre s'ha dit. ■

Els animals de Dalí

De vegades, un paisatge, una lectura, una mirada, una situació ens sorprenen i ens commouen. Potser no sabem per què, però posseeixen alguna qualitat que estimula la nostra percepció o la nostra sensibilitat.

MIQUEL PAIROLÍ, *L'enigma*, 1999

Tot va començar de manera casual i amb un caire lúdic i de descoberta. Durant el mes d'octubre vam rebre a l'escola una carta de la Fundació Gala-Dalí, la qual oferia als membres de l'equip docent la possibilitat d'assistir a una visita guiada a la Casa-Museu de Púbol, amb l'objectiu de mostrar les possibilitats que presentava aquesta original residència per programar visites escolars.

A un grup de mestres del CEIP Santa Eugènia de Girona, ens va atraure la proposta i ens organitzàrem per passar un enriquidor matí de

«Sembla un mag», va dir en Marc, i la Sheila li va contestar: «Que no! No veus que té els ulls de bruixot!» Una foto de Salvador Dalí penjada a la cartellera va suscitar comentaris com aquests en els infants. Amb el treball que l'autora ens exposa es fa evident que ni el personatge, ni la seva obra deixen indiferents als infants. L'aproximació a la seva vida, alguns dels seus treballs i les seves extravagàncies els fascinen.

Carme Garriga

dissabte tot participant encuriosides en la visita comentada i en la sessió informativa posterior.

Potser va ser l'efecte de la tramuntana que bufava suaument aquell matí, o la belle-

sa dels paratges naturals d'aquell entorn, o que ens deixàrem seduir per l'originalitat, l'absurditat o l'extremada genialitat del pintor empordanès, el fet és que les mestres d'educació infantil ens retrobàrem el dilluns a l'escola, coincidint amb el mateix desig d'engegar un projecte que girés entorn de la figura de Salvador Dalí i comptés com a eix motivador amb la visita al castell de Púbol.

Estàvem convençudes que aconseguiríem engrescar els nostres infants fomentant l'observació de tota aquella colla d'animals fantàstics que tant ens havien fascinat, quan els descobríem amagats a diverses estances o asset-

jant majestuosos entre la vegetació de l'acollidor jardí.

El primer pas va ser posar-nos en contacte amb Nuri, la cap de promoció i difusió de la Fundació Gala-Dalí, a qui vam expressar el nostre interès per aprofitar la motivació que la visita podia suscitar en els nostres infants de parvulari per apropar-los al món de l'art, i iniciar un treball d'educació de la sensibilitat i d'estimulació de les facultats creatives.

Amb la col·laboració entusiasta de la Nuri, que ens va gestionar la gratuïtat de la visita per a la propera primavera i ens va visitar personalment a l'escola carregada de llibres, catàlegs i reproduccions d'animals de l'artista, començàrem a submergir-nos en el complex món de Salvador Dalí amb la certesa que, quan arribés el moment, els interessos i la curiositat dels nostres infants ens marcarien la pauta per iniciar una experiència lúdica, formativa i atraient.

Un matí del mes de març, al grup de les Girafes, de 5 anys del Parvulari, es va produir

un bon desori: a la cartellera, hi va aparèixer una foto immensa d'un personatge de pell bruna, seriós i ben estrany; tenia uns bigotis prims i recargolats i ens mirava amb un esguard penetrant.

—Sembla un mag! —va dir en Marc.

Però la Sheila li va contestar enèrgicament:

—Que no! No veus que té ulls de bruixot!

Algú va afegir que devia ser un cantant, perquè portava una camisa molt virolada. I la Fatou, que fins aquell moment s'havia mantingut callada, va afirmar molt convençuda que allò no era una camisa i que aquell senyor era un pare gambià.

Per la forma de vestir i la mida de la foto, semblava evident que es tractava d'un personatge famós, però per què? I començaren de nou a fer volar coloms: que si era un milionari, un caçador, fins que en Joshua ens va portar pel bon camí afirmant que aquell senyor tenia tota la pinta de saber dibuixar molt bé.

Aleshores vam presentar el personatge, que els era del tot desconegut. Efectivament, es tractava d'un dibuixant i pintor molt important anomenat Salvador Dalí, que va néixer a Figueres molt a prop de la nostra ciutat de Girona. Vam contemplar embadalits algunes de les seves obres i, entre tots, començarem a

fer una llista d'aquelles coses que ens agradaria saber. Quan ja intentàvem ordenar-les, la Paula va intervenir dient que seria divertit saber què feia Dalí quan era petit, i si ja dibuixava tan bé. La resta del grup hi va estar d'acord i ja vam comptar amb el fil conductor que guiaria la nostra recerca.

Va resultar difícil que els infants aportessin materials i llibres de casa sobre el tema, ja que la majoria de les famílies que acull el nostre centre compten amb un baix nivell cultural i econòmic, i d'altres provenen de països extracomunitaris. Per aquesta raó, vam utilitzar la biblioteca de l'escola i visitarem la del barri, on seleccionarem un bon recull de bibliografia. Semblava mentida, però des que vam descobrir Salvador Dalí els diaris no deixaven de parlar-ne: que si un antic secretari havia falsificat algunes obres, que si hi havia hagut un robatori a Portlligat, que a Figueres batejaven uns gegants que representaven Gala i Dalí.

Amb tota la informació recollida, vam començar a esbrinar aspectes de la figura i les principals característiques del pintor, i vam establir un divertit paral·lelisme entre la seva vida d'infant i la dels nostres nens i nenes: vida familiar, relació amb la germana, anècdotes i trapejeries, vida escolar, predisposició pel dibuix i la

pintura, etc. També aprofitarem per mirar vídeos amb imatges d'algunes obres i de les seves rareses i originalitats com a personatge.

Ens ho vam passar d'allò més bé observant, comentant i acolorint alguns dels seus dibuixos d'infant, de quan encara no s'havia deixat endur pel surrealisme i l'afany de plasmar els somnis i fantasies, i només tractava d'explicar les vacances familiars a la casa d'Es Llaner a Cadaqués, o la impressió que li causava la processó de barques durant la festa del Carme. Els diferents retrats que havia fet de la seva germana Anna Maria, sobretot el que la representa a la finestra d'esquena mirant el mar, també ens deixaren un bon record.

La presentació de Gala, l'esposa de Dalí, «aquella senyora menuda que portava uns llaços massa grans per decorar els seus cabells», no va poder esborrar del tot la simpatia que ens havia inspirat la joveneta Anna Maria, però ens vam engrescar de debò quan vam saber que aniríem d'excursió a visitar el castell que Salvador Dalí li havia regalat al petit poblet de Púbol.

Al Castell de Púbol

I allà, en aquell antic casalot restaurat que anomenen castell, ens vam entusiasmar tot passe-

jant pel jardí atapeït de vegetació espessa, la qual només deixa entreveure tres caminets que menen a una antiga piscina amb un brollador que, en observar-lo de prop, es converteix en el cap d'un peix estrany. Un cop descobert aquest espai curiós, iniciarem tot un seguit d'activitats d'exploració i percepció sensorial que ens portaren a

- Experimentar amb la forma, la mida, el color, la textura, l'olor, de diverses plantes i arbres que conviuen al mateix jardí (plàtans, nesprers, tarongers, xiprers, etc.).
- Gaudir amb la visió i la flaire de la bonica glorieta coberta per les heures i el gessamí, i sentir la frescor de l'aigua que ens amarava quan brollava de sobte a través d'un sofisticat sistema de reg automàtic.
- Sorprendre'ns amb la grandària i l'aspror dels esvelts elefants amb potes de cigonya, que sorgien entre les plantes i semblava que volien atacar el vell castell.

Després d'esmorzar, ens vam endinsar per les originals estances de la Casa-Museu, començant per la sala dels escuts i continuant per les habitacions privades de Gala. A la sala del piano, iniciarem, amb la complicitat i sorpresa

dels guardes de seguretat, un joc d'observació que consistia a percebre i descobrir les nombroses formes d'animals que es trobaven integrades o bé amagades en els llocs més insòlits dels quadres, tapissos, mobiliari, objectes decoratius, etc.

Així vam intuir, dibuixada sobre un tapís, la forma de la girafa que es crema, cavalls, orenetes, mussols, una tauleta amb potes de cigonya, una estranya serp amb cap d'ocell, que feia la funció de barra per a cortines.

Vam continuar per l'habitació blava amb el tocador de Gala ple de pintes, llaços i raspalls; l'habitació vermella i el bany amb les rajoles decorades amb tot d'animals fantàstics; la cuina i el menjador, on observarem el cavallet i els estris de pintar de Salvador Dalí, i un petit armari ple d'objectes d'allò més insòlits, que ens van arrencar més d'una exclamació. Finalment, amb molt de silenci, vam visitar la cripta on està enterrada Gala, i contemplarem l'antiga calessa i el cadillac negre del matrimoni Dalí.

Els animals de Dalí entren a l'escola

Reflexionant sobre l'experiència, ja de tornada a l'escola, ens vam adonar que havíem aconseguit despertar la sensibilitat i estimular la curio-

sitat dels nostres infants. I vam decidir aprofitar aquell alt grau de motivació per potenciar al màxim les seves capacitats expressives i creatives.

Per això, els proposàrem treballar més a fons aquells curiosos animals que tant ens havien impressionat. Vam començar per aquells que ens eren més propers: la girafa i l'elefant (mascotes del nostre parvulari), les orenetes, les mosques, el cavall, el lleó. Els observàrem en diferents obres del pintor. Les vam comentar de forma lliure, respectant la intuïció i allò que suggerien als infants. Vam explicar contes, recitar poemes i desxifrar endevinalles, on ells eren els protagonistes i provàrem de fer d'artistes representant els mateixos animals a partir de diversos materials i tècniques plàstiques.

Cada infant va poder expressar, de forma lliure i espontània, la percepció que tenia dels animals proposats. Aquest primer esbós ens va servir de registre inicial per seguir-ne l'evolució gràfica, a mesura que anàvem plantejant petits reptes o problemes plàstics divergents, que l'empenyien a cercar solucions originals i creatives per convertir uns animals habituals en animals estranys i fantàstics com els creats per Dalí.

Vam potenciar al màxim tot un seguit d'estímul externs que els provoquessin una resposta positiva: un ambient tranquil i serè, una actitud comprensiva i acollidora per part de les mestres, moltes experiències sensorials, i unes tècniques que afavorissin l'expressió.

Així les mosques, molt populars entre els nens gironins ja que són un element clau de la llegenda de sant Narcís, es convertiren en mòbils transparents de papers de seda, o bé en insectes de cartró i plastilina d'una gran solidesa.

Les girafes altes es van transformar en animals lleugers que semblava que volien alliberar-se de l'incendi que es produïa a la seva

esquena (observació de *La girafa que es crema*). Els efectes del foc, aconseguits amb les pintures al tremp i una fosa de ceres de colors càlids, van resultar molt interessants. I també reflectírem de manera ben original la textura amb taques de la seva pell, emprant múltiples recursos gràfics i de color.

El disseny original de la forma de l'oreneteta (qualificatiu afectuós amb el qual sovint Dalí s'adreçava a Gala) ens va servir com a plantilla per fer una activitat de retallar i difuminar ceres toves, la qual es va concloure amb l'encolada i la composició d'un mural que representava un estol d'orenetes ordenades formant seriacions i diferents motius simètrics.

Els elefants gegantins de pell aspre i potes de cigonya que s'ensenyorien dels jardins de Púbol deixaren una forta petja en el record i en la memòria visual dels nostres infants. Els dibuixàrem de forma creativa sense oblidar ni la seva trompa ni les llargues potes, i els vam pintar i vam fer-los textures amb retoladors de diversos gruixos. Els resultats van ser sorprenents i muntàrem un petit dossier o llibre d'art el qual recollia tot el repertori dels nostres elefants fantàstics i altres filigranes animals, que havíem aconseguit a partir de l'estampació simètrica de diferents taques de color fetes a l'atzar.

A final de maig, ja havíem acabat la nostra particular manera de treballar per projectes i tant les mestres com els infants ens havíem enriquit amb nous conceptes, mentre apre- niem a observar, escoltar, pensar, parlar, llegir i escriure de manera lúdica i engrescadora.

Així, doncs, en aquella tarda xafogosa de divendres, els nens i les nenes del nostre par- vulari van sortir més contents que mai, carre- gats amb el dossier que il·lustrava i recollia les diverses fases de l'experiència, juntament amb l'annex de les seves creacions plàstiques.

Ara se sentien més que mai protagonistes i es delien per mostrar-ho als pares i fer-los par- ticipar de tot allò que havien après. ■

Sobre les carabasses... parlem-ne!

De les carabasses, se'n poden fer un munt de coses, a més de parlar-ne. N'hi ha de molts tipus, apareixen als llibres, se les troba a la cuina ara en un pastís, ara a la sopa, es converteixen en instruments musicals, i són i han estat el recipient habitual d'un munt de cultures.

És per poder compartir maneres de treballar-les, de fer-les servir a l'escola, que INFÀNCIA ha organitzat una jornada per anar-ne a collir, tocar-les i parlar-ne.

Dia: dissabte, 21 d'octubre.

Lloc: Parc de Can Sastres, Torrelles de Llobregat.

Horari: A partir de les 10 del matí.

Inscripció: Per correu electrònic, adreçat a INFÀNCIA (infancia@pangea.org), abans del 5 d'octubre.

Dades que cal fer-hi constar:

- nom i cognoms
- adreça, CP i població
- lloc de treball
- telèfon i correu electrònic.

Ja podeu consultar els cursos de tardor a la pàgina de Rosa Sensat: www.pangea.org/rsensat/

El 0-3 al Parlament

Presentem la transcripció de les propostes de resolució que els diferents grups parlamentaris van treure a votació, després del debat sobre política educativa en el primer cicle d'educació infantil, de 0 a 3 anys.

Els dies 27 i 28 de juny d'enguany, al Parlament de Catalunya es va celebrar un debat general

sobre la política educativa al primer cicle d'educació infantil, un debat monogràfic sobre l'educació dels infants de 0 a 3 anys. Va ser un debat certament excepcional, del qual voldríem felicitar-ne la iniciativa i manifestar que, entorn seu, un cop més, es generà expectació, però, sobretot, el que ara tot-hom té present és que va causar una generalitzada frustració a bona part de la població del país.

Resulta impossible reproduir en poc espai la riquesa de matisos que hi va haver en les intervencions parlamentàries, tant en el discurs de la consellera d'Ensenyament com en les intervencions dels portaveus dels diferents grups, que aleshores van recollir, difondre i comentar els diferents mitjans de comunicació.

En el número 108 d'INFÀNCIA, reproduïrem algunes de les intervencions que, dins del debat de política educativa general, van tractar de l'educació infantil. Recordem-ho: fou el debat en el qual el conseller d'Ensenyament va llençar el compromís de promoure la creació de 30.000 noves places d'escola bressol.

INFÀNCIA

Ara, setze mesos després, el tema segueix sense concretar-se, milers d'infants continuen sense una plaça en una escola bressol, la frustració de les seves famílies queda palesa i el disgust creix entre la població de Catalunya. Però, si el tema ja era prou preocupant, ara les diverses propostes dissuassòries que van aparèixer en el discurs de la consellera no han fet altra cosa que enterbolir encara més la situació.

El debat finalitzà amb les propostes de resolució que reproduïm en les pàgines següents. Cal informar que, aquell dia, al Parlament, la votació fou clara i ràpida: la meitat més un de les diputades i diputats varen votar les propostes de CIU i PP, i l'altra meitat votaren també en bloc les propostes de resolució dels grups parlamentaris d'Iniciativa per Catalunya-Verds, Esquerra Republicana de Catalunya i Socialistes-Ciutadans pel Carvi.

Considerem que accedir a la plana web del Parlament i llegir detingudament les diferents intervencions són sense cap mena de dubte una gran lliçó d'història i política, especialment si es té el temps i la paciència de comparar el que es diu en el debat, el que posteriorment se'n proposa com a resolució i es pot veure després com es vota.

Des d'aquestes planes, necessàriament se'n seguirà parlant. ■

Debat general sobre la política educativa referent al primer cicle d'educació infantil (0 a 3 anys)

Propostes de resolució presentades pels grups parlamentaris

Mesa del Parlament, 28.06.2000

PROPOSTES DE RESOLUCIÓ PRESENTADES PEL GRUP PARLAMENTARI D'INICIATIVA PER CATALUNYA-VERDS

A LA MESA DEL PARLAMENT

Joan Boada i Masoliver, portaveu del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya-Verds, d'acord amb allò que preveu l'article 124 del Reglament de la Cambra, presenta les següents propostes de resolució, subsegüents al debat general sobre política educativa referent al primer cicle d'educació infantil (0-3 anys).

El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

1. Incorporar de ple dret l'educació dels nens i nenes de 0 a 3 anys en el sistema educatiu com a garantia d'accés a un servei educatiu públic i de qualitat, que doni resposta a les necessitats educatives pròpies d'aquest període de la vida i faciliti el desenvolupament de les potencialitats d'aquests infants. Així mateix, definir el model educatiu d'aquesta etapa.

2. Elaborar, en el termini de 6 mesos un mapa escolar d'aquesta etapa educativa que diagnostiqui les necessitats territorials i que estableixi les previsions reals de finançament que garanteixin la prestació d'un servei de qualitat.

Es tindrà en compte l'aprofitament dels espais lliures dels CEIP reconvertits, i altres possibles, per al cicle 0-3.

Aquest mapa s'elaborarà amb la participació de tota la comunitat educativa i establint els itineraris educatius que facilitin la continuïtat educativa dels dos cicles de l'educació infantil en centres públics.

Mentrestant, s'atendrà la demanda educativa d'aquest cicle 0-3 en cada curs per tal de beneficiar l'educació dels infants i d'acord amb les necessitats de les famílies, tal com estableix l'art. 7.2 de la LOGSE.

3. Impulsar decididament, en base als recursos propis de la Generalitat i amb la cooperació dels municipis, la creació efectiva de places escolars públiques a tot Catalunya de l'etapa 0-3 anys, amb criteris de progressiva universalització de l'oferta i de cobertura per a tot el territori atenent les necessitats i les possibilitats de cada municipi. Aquesta implantació de places es farà amb criteris de corresponsabilitat i en conveni amb els municipis –en ordre a la suficiència financera per part de l'Administració Educativa que en transferirà els recursos, els quals quedaran clarament especificats dins els pressupostos de la Generalitat.

4. Renegociar, fins que no es determini el model i el seu finançament, amb les entitats municipalistes catalanes els criteris de finançament de les places noves a crear i de sosteniment de les que ja són creades, els quals necessàriament contemplaran un mínim del 50% de la despesa de funcionament, a partir del curs 2001-2002 i d'acord amb el cost mig real avaluable per plaça.

5. Renegociar, fins que no es determini el model i el seu finançament, amb les entitats municipalistes catalanes els criteris de finançament del cost de les obres o de condicionament per a l'adequació d'espais educatius de l'etapa 0-3 anys per part del Departament d'Ensenyament; aquests criteris contemplaran un mínim del 50 % del cost real de les obres, amb un màxim per plaça a acordar amb aquestes entitats, i contemplat ja a partir del Pressupost de la Generalitat per a l'any 2001.

6. Obrir un procés d'incorporació a la xarxa pública, en alguna de les seves diferents modalitats de titularitat i gestió d'aquelles escoles bressol ja existents, sense ànim de lucre i de contrastada vàlua professional, que ho manifestin.

7. Establir un pla per millorar el nombre de mestres per grups d'infants, tant en el primer com en el segon cicle, com un element fonamental per a la millora de la qualitat educativa.

Establir plans de formació conjunts entre els professionals dels dos cicles d'educació infantil, així com aquells que siguin necessaris per a la situació específica del primer i del segon cicle, per garantir uns mateixos criteris educatius en tota l'etapa.

8. Elaborar una normativa que reguli els òrgans de govern i la participació democràtica de la comunitat educativa als centres que imparteixen aquest primer cicle. En aquest sentit, establir i organitzar els Consells Escolars en aquests centres.

9. Establir mecanismes de control efectiu que garanteixi la idoneïtat dels professionals que han d'impartir el procés educatiu d'aquesta etapa.

Palau del Parlament, 28 de juny de 2000

Joan Boada i Masoliver
Portaveu

PROPOSTES DE RESOLUCIÓ PRESENTADES PEL GRUP PARLAMENTARI DE CONVERGÈNCIA I UNIÓ

A LA MESA DEL PARLAMENT

Ramon Camp i Batalla, Portaveu del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, d'acord amb el que disposa l'article 124 del Reglament del Parlament, presenta les següents Propostes de Resolució subsegüents al Debat General sobre la política educativa referent al primer cicle d'educació infantil (0 a 3 anys).

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 1

«El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a fer efectiu el compromís de promoure la creació de 30000 llocs a les llars d'infants, en el període de 5 anys.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 2

«El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a establir els mecanismes adequats per fer possible que els Ajuntaments tinguin la titularitat pública de les llars d'infants de primer cicle de l'educació infantil.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 3

«El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat que en els municipis la població escolar dels quals no permeti la constitució d'una llar d'infants (primer cicle de l'educació infantil) l'atenció als nens i nenes menors de tres anys es pugui fer, d'acord amb l'Ajuntament corresponent, en guarderies parcialment finançades pel Departament d'Ensenyament, tant pel que fa a la creació com al seu manteniment, emprant si cal, i sempre que sigui possible, les instal·lacions i espais diferenciats dels col·legis d'educació infantil i primària.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 4

«El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a ampliar progressivament el finançament del segon cicle de l'educació infantil en centres concertats fins a assolir la gratuïtat plena d'aquests ensenyaments.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 5

«El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a finançar, fins a un 50 % del cost, la creació de noves places de llars d'infants de titularitat municipal, ampliant progressivament els fons que actualment es destinen a aquesta finalitat.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 6

«El Parlament de Catalunya, per tal d'afavorir l'atenció a les famílies, insta el Govern de la Generalitat a finançar fins a un terç del cost del funcionament

de llars d'infants de titularitat municipal i privada que puguin acreditar que la seva activitat no tingui finalitat de lucre, ampliant progressivament els fons que actualment s'hi destinen.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 7

«El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat que, mitjançant l'Institut Català de Finances, es pugui facilitar el finançament per a la creació o ampliació de llocs de llars d'infants (primer cicle d'educació infantil) per persones físiques o jurídiques privades sense finalitat de lucre, i que s'implementin desgravacions fiscals per a la seva creació i funcionament durant el primer any.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 8

«El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat perquè, en el si del Consell de Treball, s'explorin les possibilitats de generar un pla d'ocupació i informació específica en activitats d'atenció domiciliària d'infants entre zero i tres anys, sota la fórmula de "mares de dia", amb la capacitat i experiència necessàries i la deguda tutela pedagògica.»

Palau del Parlament, 28 de juny de 2000
Ramon Camp i Batalla

PROPOSTES DE RESOLUCIÓ PRESENTADES PEL GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

A LA MESA DEL PARLAMENT

Presentació de propostes de resolució subsegüents al debat general en el Ple sobre política educativa referent al primer cicle d'educació infantil (0 a 3 anys). Presentació: Josep Bargalló Valls, Portaveu adjunt, del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya.

«1. El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a constituir, de manera urgent i com a fórmula provisional, un grup de treball –format per l'administració educativa, l'administració local, el Marc Unitari de la Comunitat Educativa i els grups parlamentaris– per tal de definir les línies mestres d'actuació en el repartiment de l'oferta per al primer cicle de l'educació infantil (0-3 anys) i efectuar, en el termini màxim de tres mesos, una proposta que pugui ser inclosa als Pressupostos de la Generalitat per al 2001 i començar a ser plenament operativa el curs 2001-2002.

2. El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat, en qualsevol cas, i a partir del proper curs, a subvencionar en un terç del cost real les places de 0 a 3 anys de les llars d'infants municipals, amb un mínim de 300.000 pessetes anuals la plaça, amb la voluntat d'arribar, per al curs 2003-2004, al cinquanta per cent del cost real de cada plaça.

3. El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a subvencionar amb el cinquanta per cent del cost les obres i l'equipament de les noves places escolars creades mitjançant conveni entre l'administració educativa i les administracions locals.

4. El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a ampliar l'oferta pròpia de places escolars del tram 0-3 anys i a incloure els espais suficients per a l'oferta de la totalitat de l'etapa d'educació infantil –de 0 a 6 anys– en totes les noves construccions de Centre d'Ensenyament Infantil i Primari.

5. El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a incorporar de ple dret l'educació dels infants de 0-3 –i 3-6– anys en el sistema educatiu, mitjançant la Llei de l'Educació Infantil, que estableixi les competències de les administracions públiques, un model adequat a la realitat contemporània del país i a la diversitat social i territorial i les necessitats familiars i laborals, amb la regulació del siste-

ma organitzatiu i de gestió dels centres –incloent-hi la creació de Consells Escolars– i les fórmules suficients de finançament, amb la fixació de taxes i beques i la voluntat d'arribar, en un futur, a la gratuïtat de l'oferta pública de l'etapa. Aquesta llei ha de contemplar, també, l'establiment d'horaris adequats a la realitat laboral, la interrelació dels dos cicles de l'educació infantil i de l'educació infantil amb la primària i la garantia d'un servei educatiu públic i de qualitat.

6. El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a planificar i establir, mitjançant el Mapa Escolar de l'Educació Infantil –amb la participació de l'administració educativa, l'administració local i el Marc Unitari de la Comunitat Educativa– una oferta adequada, suficient i estesa en el territori de manera flexible, que atengui tota la demanda i en garanteixi l'accés sense exclusions per motius econòmics o socials, tot assenyalant de manera clara el calendari d'aplicació d'aquest mapa i l'establiment de mecanismes de control de la qualitat. Sense impedir una major extensió de l'oferta, el Mapa haurà d'establir un nivell d'escolarització mínim del 20 % dels infants per sota de l'any, el 50 % entre 1 i 2 anys i el 80 % entre 2 i 3 anys.

7. El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat, com a autoritat educativa que és, a iniciar un procés de coordinació de les actuacions de les distintes administracions, com un primer pas en el procés de municipalització de l'ensenyament infantil.

8. El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a tenir especial cura en la cohesió de l'educació infantil com a etapa, incidint en la coordinació entre els nivells de 0-3 i 3-6, especialment quan els infants s'escolaritzin en centres distints, i de la coordinació de l'educació infantil amb l'educació primària, amb la inclusió d'itineraris educatius dins una mateixa zona escolar.

9. El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a reconèixer la funció docent als professionals de l'educació infantil que posseeixen les titulacions acadèmiques requerides.

10. El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a ampliar i aprofundir el procés d'inspecció de les llars d'infants públiques i privades, incloses les no regularitzades, i a impedir que centres privats concertats escolaritzin alumnes de dos anys sense oferir tot el cicle de 0-3 anys. I, especialment, a prendre les mesures necessàries per tal que la inspecció educativa disposi d'uns criteris clars en el control estructural i pedagògic de les Llars d'Infants privades.

11. El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a efectuar els estudis de costos i de modificacions legals necessàries per tal de plantejar la transferència o delegació en l'administració local de les competències necessàries i el finançament suficient per tal de promoure l'educació infantil, tot garantint, alhora, el desenvolupament de l'autonomia de cada centre.

12. El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a proposar, a través de l'acció interdepartamental corresponent, la creació de serveis complementaris d'atenció a la infància amb professionals dels serveis educatius, dels serveis de salut i dels serveis socials, amb la funció de suport a les famílies en la seva tasca formativa dels infants.

13. El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a promoure plans de formació conjunta per als professionals dels dos cicles de l'educació infantil i espais de debat per tal d'enfortir la col·laboració i l'intercanvi entre els centres.

14. El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a incloure, en els barems de preinscripció i matriculació, criteris específics per a l'educació infantil. Aquests criteris seran elaborats per una Comissió formada per l'administració educativa, l'ad-

ministració local i els sectors representants al Marc Unitari de la Comunitat Educativa.»

Palau del Parlament, 27 de juny de 2000

Josep Bargalló Valls

Portaveu adjunt

PROPOSTES DE RESOLUCIÓ PRESENTADES PEL GRUP PARLAMENTARI POPULAR

A LA MESA DEL PARLAMENT

El Grup Popular al Parlament de Catalunya, d'acord amb allò que preveu l'article 124 del Reglament de la Cambra, presenta les següents *Propostes de resolució* subsegüents al Debat sobre política educativa referent al primer cicle d'educació infantil (0 a 3 anys).

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 1

D'acord amb el que preveu la Resolució 848/V i els acords d'Investidura del President de la Generalitat, el Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a dur a terme les accions necessàries per a promoure la creació i l'oferta, en un termini de cinc anys, de 30.000 places escolars per a nens i nenes de zero a tres anys, en col·laboració amb els consells comarcals, els ajuntaments i la iniciativa privada.

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 2

El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a coordinar l'oferta de llocs escolars del primer cicle d'educació infantil de les diferents administracions públiques, per tal de desenvolupar una educació infantil de qualitat, que respongui a les característiques pròpies dels infants de 0 a 3 anys.

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 3

El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a impulsar, en coordinació amb la resta d'Administracions implicades, la definició d'un pla dels objectius globals, amb criteris de prioritització,

atenent en primer lloc els municipis en els quals l'oferta de llars d'infants estigui per sota de la mitjana de Catalunya, tenint en compte criteris d'equilibri territorial, d'ubicació, i fixant un calendari d'aplicació.

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 4

El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a facilitar als ajuntaments titulars d'edificis dels centres d'ensenyament infantil i primària que puguin crear llars d'infants dins d'aquests mateixos centres en espais adequadament diferenciats.

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 5

El Govern presentarà, abans d'un mes, al Consell Escolar de Catalunya per ésser dictaminat un projecte de decret de regulació integrada de l'atenció als infants d'edats corresponents a l'educació infantil.

La regulació haurà de contemplar diverses formes de prestació de serveis, tant pel que fa a la titularitat, com a les condicions en què es desenvolupa i adequació de l'organització horària per tal de facilitar la millor resposta a les diferents necessitats familiars al llarg de la jornada laboral.

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 6

El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a regular de forma integral l'atenció dels infants de 0 a 3 anys, tenint en compte totes aquelles activitats que no desenvolupen les llars d'infants, com ara els serveis d'atenció escolar, ludoteques, espais de socialització, guarderies laborals, per tal d'establir els requisits necessaris a complir per aquests centres amb la finalitat de preservar la salut, la higiene, la seguretat, el desenvolupament i la socialització dels infants.

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 7

El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a ampliar les subvencions a les llars d'infants de 0 a 3 anys en centres privats sense ànim de lucre, per tal de donar una resposta àgil a totes aque-

lles famílies que ho requereixin, ampliant les dotacions pressupostàries en el proper exercici.

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 8

El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a impulsar la creació de noves places escolars de titularitat municipal per als infants de 0 a 3 anys mitjançant convenis entre el Departament d'Ensenyament i els Ajuntaments, amb l'assumpció progressiva fins el 50% del cost de les obres per part del Govern de la Generalitat.

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 9

El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a fer una aportació progressiva de fins a un terç del cost de funcionament de les places de 0 a 3 anys existents i de les que es creïn en un futur.

Per a aquelles famílies, la renda de les quals ho faci necessari, s'incrementarà l'aportació fins a un 50% del cost de la plaça escolar de 0 a 3 anys.

Palau del Parlament, 28 de juny de 2000

M. Dolors Nadal i Aymerich

PROPOSTES DE RESOLUCIÓ PRESENTADES PEL GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES-CIUTADANS PEL CANVI

A LA MESA DEL PARLAMENT

Joaquim Nadal i Farreras, portaveu del Grup Parlamentari Socialistes - Ciutadans pel Canvi, fent ús d'allò que es preveu a l'article 124.1 del Reglament del Parlament, presento les següents Propostes de Resolució subsegüents al Debat General sobre política educativa referent al primer cicle d'educació infantil (núm. tramitació 255-00002/06).

PROPOSTES DE RESOLUCIÓ SOBRE CREACIÓ I FINANÇAMENT D'ESCOLES BRESSOL

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 1

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Assumir el compromís d'impulsar la creació i garantir el posterior manteniment de 30.000 places d'educació infantil de 0 a 3 anys, durant la present legislatura, tot establint convenis amb els ajuntaments i dotant-los amb els recursos econòmics adients a partir dels criteris següents:

a) Aportar, a partir del curs 2000-2001, 300.000 pessetes anuals per a cada una de les places existents del primer cicle d'educació infantil de titularitat municipal.

b) Dotar les partides pressupostàries corresponents per arribar a assolir en el pressupost de l'any 2003, el 50 % del cost per plaça que acordin conjuntament el Departament d'Ensenyament i les entitats municipalistes (FMC i ACM).

c) Impulsar la creació de noves places educatives de 0-3 anys mitjançant convenis entre el Departament d'Ensenyament i els ajuntaments que garanteixin un mínim del 50 % del cost de les obres (noves, modificació o rehabilitació) i de l'equipament inventariable».

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 2

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Elaborar en el termini de tres mesos un mapa de nova creació de places d'escoles bressol públiques amb diferents models per donar resposta a les diverses necessitats dels pobles i ciutats de Catalunya, a partir de les següents premisses:

a) Avançar en la dotació de noves places en municipis demogràficament dinàmics (per natalitat o arribada de fluxos migratoris), d'acord amb els respectius ajuntaments.

b) Obrir el cicle complet de 0 a 3 anys, d'acord amb els respectius ajuntaments, en els espais que resten buits en els CEIP d'arreu de Catalunya, amb l'adequació i remodelació necessària per atendre els nens i nenes d'aquesta edat.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 3

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Ampliar fins el 30 d'octubre d'enguany la presentació de sol·licituds corresponents a la convocatòria de l'Ordre del 5 de juny, per la qual s'obre convocatòria per a la concessió de subvencions per a la creació de places escolars de primer cicle d'educació infantil a centres de titularitat municipal».

PROPOSTES DE RESOLUCIÓ SOBRE L'EQUITAT EN L'ACCÉS

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 4

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Elaborar nous criteris de baremació per a l'etapa de 0 a 3 anys en el marc del decret d'admissió d'alumnes que es troba en procés de negociació. Suprimir el sorteig de la combinació de dues lletres com a criteri de desempat, ja que és discriminatori per raó del cognom (segons informe emès per la Societat Catalana de Matemàtiques).»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 5

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Destinar els 2.200 milions de ptes. de la partida 20.01.480.02 del Departament de Benestar Social per a potenciar un sistema de beques en l'educació infantil de 0 a 3 anys, que situï els criteris d'accés de forma igualitària i equitativa.»

PROPOSTES DE RESOLUCIÓ SOBRE LA QUALITAT DE L'EDUCACIÓ INFANTIL

Proposta de resolució núm. 6

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Impulsar en les escoles vinculades a les escoles de mestres i facultats d'educació, la creació de centres experimentals d'educació infantil (0-6) per tal d'experimentar i avaluar les experiències.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 7

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Establir per als professionals d'aquesta etapa un horari lectiu i un altre no lectiu, com la resta d'ensenyants, que permeti la preparació, la formació permanent i l'avaluació de la seva tasca educativa.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 8

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Establir plans de formació conjunta entre els professionals dels dos cicles d'educació infantil –0-3 anys i 3- 6 anys respectivament– que garanteixin la continuïtat pedagògica entre els dos cicles.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 9

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Impulsar la coordinació del primer cicle d'educació infantil amb el segon cicle de les escoles d'una mateixa zona, establint itineraris educatius, per tal que esdevingui una etapa educativa amb coherència pedagògica.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 10

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Facilitar per a aquesta etapa educativa els mateixos equips de diagnòstic i suport psicopedagògic i de tractament a la diversitat o necessitats educatives especials ... com les altres etapes educatives.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 11

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Estimular, coordinar i tutoritzar, des de la inspecció, totes les iniciatives encaminades a articular projectes comuns i de qualitat per avançar en la identitat i cohesió amb el conjunt de l'etapa i actuar davant irregularitats tan d'instal·lacions com de tracte als drets dels infants.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 12

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Garantir una participació flexible i adequada en aquest nivell educatiu de tota la comunitat educativa.»

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 13

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Derogar el Decret d'avaluació d'alumnes en educació infantil i canviar els criteris curriculars vigents, d'acord amb els criteris educatius proposats per la Xarxa d'Atenció a la Infància de la Comissió Europea.»

PROPOSTES DE RESOLUCIÓ SOBRE ASPECTES SOCIOLABORALS

Proposta de resolució núm. 14

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Adreçar-se al Govern de l'Estat per tal d'impulsar una modificació de la Llei 39/99, de 5 de novembre, en el sentit de reconèixer el dret a un permís de paternitat de 4 setmanes, addicional a les 16 per maternitat, en cas de naixement o adopció d'un infant».

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ NÚM. 15

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a:

– Ampliar i orientar els recursos existents en el marc del pacte per l'Ocupació de Catalunya (1998-2000), en especial als referits als nous jaciments d'ocupació, per tal d'afavorir l'existència de serveis d'atenció a la infància i avançar en la igualtat d'oportunitats per a la inserció laboral de les dones.»

Palau del Parlament, 28 de juny de 2000

Joaquim Nadal i Farreras

Portaveu ■

Una de les millors maneres de què disposa cada grup cultural per fer-se seus els infants que arriben a la seva llinda (per «encunyar-los», dirien alguns), i per contribuir de manera positiva al seu creixement és la capacitat que tenim d'oferir-los el contacte físic del nostre cos i la companyia sonora de la nostra parla, coses totes elles properes i fàcilment perceptibles per l'infant.

La cultura popular ha permès que dins dels dipòsits de la nostra memòria s'hi anessin conservant, tot fent via, una colla de gestos i paraules que conformen el ric patrimoni de cantarelles o peces orals de les quals ens ser-

La cultura popular ha permès que, dins dels dipòsits de la nostra memòria, s'hi anessin conservant, tot fent via, una colla de gestos i paraules que conformen el ric patrimoni de cantarelles o peces orals de les quals ens servim per amoixar l'infant. Algunes serveixen per fer agafar el son, d'altres per fer pesigolles, o per conèixer el cos, o per descobrir emocions. Populars vol dir que, de tan antigues, no se'n coneix el creador i un darre-re l'altre hi han afegit el seu toc personal. Però va haver-hi un poeta que se les va empescar. De poetes, encara en queden. Per què, doncs, no n'aprofitem les seves cançons?

entre els dos aspectes que l'un sense l'altre no sabrien sinó trobar-se a faltar.

Ajudar a agafar el son

Fixem-nos, sinó, en les cançonetes, o si voleu en les cantarelles, o si ho voleu més simple encara, en els mers moviments rítmics que es fan servir

per ajudar un infant a agafar el son. És a dir, tot un riu de productes procedents de les manufactures del folklore i que tenen vocació de ser dits de forma sonora, alhora que necessiten ser fets amb una important dosi de contacte físic. I és tanta la simbiosi que existeix

per ajudar un infant a agafar el son. L'adult que malda per aconseguir-ho sol tenir el nadó ben agafat entre els braços, o bé acotxat al cotxet o al bressol. Com més menut és, més forta és la necessitat de tenir-lo molt a prop, de mantenir-hi un estret contacte físic, com si la nostra proximitat fos, per a ell, garantia de seguretat, com si la seva proximitat fos, per a nosaltres, penyora de confiança. Si hi ha renou, si hi posem veu, donem sortida a la cantarella o cançó amb l'ajut de sons vocàlics, que són aquells que no troben obstacles per sortir defora en el decurs del seu pas pels diferents òrgans de fonació.

Prenem, a continuació, una peça de les usades per ajudar a agafar el son:

Son, son, veni, veni, veni;
son son veni veni son;
si la son venia, jo m'adormiria,
si la son em ve, jo m'adormiré.

Roser Ros

Es tracta d'una cantarella construïda a base de la vocal neutra, la e oberta i tancada, la i, la o oberta i la u (escrita o), més els següents sons consonàntics: els fonemes nasals [n] i [m], el fonema fricatiu palatal [ʃ], el fricatiu dental [ð], l'oclusiu bilabial [b], el vibrant [r], el fricatiu alveolar [s], i el lateral [l].

Tot això, que pot semblar tan complicat, deixa de ser-ho ràpidament si proveu de cantarellejar aquesta tonada posant-hi la lletra mentre col·loqueu la mà en algun dels indrets per on passa l'aire durant la seva emissió (o expiració) i notareu com no hi ha cap obstacle especialment difícil de vèncer. Simultàniament, podeu imaginar quina mena de confort pot sentir un nadó posat als vostres braços o a la falda. Cap entrebanc vindrà a torbar la tranquil·litat d'aquesta situació privilegiada. Només un rumrum afalagador i el vostre escalf per tota companyia. Ah!, i la sonsònia de la cantarella fins

que arriba la son, la qual podrà fer el seu curs sense que res ni ningú no li ho impedeixi.

El deliciós turment de les pessigolles

Fer pessigolles és una altra de les accions que solem fer acompanyant-nos d'alguna petita cantilena. Sí, sí, que ningú no s'estranyi de la paraula, perquè tenim tot el dret d'anomenar així les breus composicions poètiques que cantem mentre modulem la nostra veu a la manera de la nostra pròpia parla i ens disposem a regalar un bon raig de pessigolles a l'infant més proper, bo i tenint-lo a la falda o estirat en algun indret. Ara, el contacte físic està protagonitzat pels dits de les mans de l'adult que té tot el cos del nadó per palpar i pessigollejar-lo a pleret. Com que el contacte físic no es produeix, ara, directament cos a cos, els renous de la cantarella que fem servir no són producte d'una tria de sons consonàntics suaus i delicada emissió com quan es tracta de fer adormir. Com que l'infant no notarà el component físic de les nostres produccions sonores, perquè no està en contacte directe amb els òrgans fonadors responsables del fet que s'exterioritzin, el costum (la tradició) ha fet habitual l'ús dels sons consonàntics més diversos.

Ralet, ralet,
paga, paga dineret!

diem mentre circumdem la palma de la mà que el petit ens ofereix confiadament. I a fe que a l'hora d'atacar el fonema vibrant [r] ens hi posem amb gran èmfasi, i quan arriba l'hora de pronunciar aquesta [p] oclusiva bilabial del

mot «paga» ho fem obstruint els llavis enèrgicament i allarguem tant com podem la vocal [a] del segon «paga», mentre fem que la nostra veu s'elevi i atenyi l'exterior des d'una posició eminentment aguda, cosa que ens permet atacar el darrer mot «dineret» en sentit descendent cap a les parts greus de l'escala musical ajudat, és clar, per la suavitat del fonema dental [d].

Hi ha altres cantilenes capaces d'acompanyar el gran joc de les pessigolles. Em refereixo a certes composicions poètiques sortides de la ploma de poetes amb nom i cognom que, de tan ben fetes, semblen germanes dels textos més coneguts i utilitzats en aquestes circumstàncies. Tot consisteix a saber trobar la manera de dir-les o recitar-les creant l'expectativa necessària de no saber en quin moment precís sortirà el raig de pessigolles de les mans de l'adult. El conegut poema de Joan Salvat-Papasseit ens n'ofereix un bell exemple:

Camí del sol, per les rutes amigues, unes formigues.

Observem ara el comportament sonor del poema. I per fer-ho preneu-lo tot dins la vostra boca i digueu-vos-el moltes vegades fins a fer-lo vibrar, saltar, dringar. Feu que la seva recitació esdevingui joc! Escolteu com ressona la [a] de «camí», que rodona sona la [ɔ] de «sob», que pregona surt la [u] de «rutes», com

s'allarga indefinidament la [i] d'«amigues» i de «formigues».

Però encara hi ha més. Com ara un petit fragment d'un poema de Josep Carner:

[...]
Maneta blanca,
maneta rosa,
pertot camina,
pertot se posa
[...]

Els més agosarats rapsodes podrien fer una sola peça ajuntant l'anònim text del Ralet, ralet, amb els cultíssims versos de Josep Carner. Proveu de dir una cosa i una altra com si fossin tot u i us adonareu com ambdues tenen una base rítmica molt semblant. I com a l'hora de dir «ralet», aquesta [r] se us allarga de la mateix manera que ho fa la [a] de «blanca» i [ɔ] de «rosa».

gut amb aquesta història que, ben mirat, podríem qualificar de conte, un conte fet a la mida de les seves orelles. Qui sap si és, potser, el seu primer conte per escoltar i jugar a la vegada?

Aquest és el pare,
aquesta és la mare,
aquest fa les sopes,
aquest se les menja totes,
aquest diu:
—Que no n'hi ha pel caganiu?

El comportament sonor del joc de dits reproduït més amunt ve marcat per la força del fonema oclusiu velar [k] que encapçala l'inici dels sis primers versets i que coincideix amb

Dit a dit anem creixent

A poc a poc l'infant abandona aquell aire poc traça característic de quan és molt menut i el seu gest —fins ara matusser i barroer— es va tornant curós i primmirat.

És l'hora dels jocs de dits. D'ajudar l'infant a prendre consciència que les mans, aquelles peces que de més petit amb prou feines si li servien per jugar a ballmanetes, són fetes de dits. Tan se val quants. Dits que, de moment, prenen el nom de certs personatges tan propers com els dits que de tant dur-los amb nosaltres resulta que no ens havíem adonat ni que al món fossin. I com aquell qui no vol la cosa anem dient que aquest és el pare, aquest altre la mare, el de més enllà el qui fa les sopes, i així fins que arribem al dit xic, el caganiu. I l'infant riu a cor què vols, compla-

l'aparició d'un nou dit. El dit xic, protagonista absolut del joc en gairebé totes les variants que coneixem, té l'honor de disposar d'un tros de text més llarg, dos versets.

L'infant es fa gran i amb ell creix la seva il·limitada capacitat per jugar. Llavors és quan, ben mirat, és possible i fins i tot aconsellable trencar la tranquil·litat del joc de dits format per un argument tantes vegades dit i tornat a dir, amb l'aparició d'un trencaclosques sonor i visual com aquest que va idear el poeta Joan Brossa:

Deu, nou, vuit, set, sis,
cinc, quatre, tres, dos, un.
Sis i cinc, onze dits.

Qui en vol treure l'entrellat?

A galop de l'arri, arri

És temps d'augmentar les emocions. La falda que fins ara ha estat tebi aixopluc de tantes i tantes coses passades plegats, pot esdevenir, si volem, l'escenari de les majors temeritats. Provem de convidar l'infant a captenir-se damunt els nostres genolls d'adult i, tot i que li oferim les mans a tall de brida, el final de la cantarella anuncia impressionants davallades, capaces de transportar l'airós genet que fa un moment muntava amb seguretat el tatano, al més pregon dels abismes. Però ell fa el cor fort... De fet, mai no ha dubtat que per molt mal dades que anessin les coses, sempre hi hauria unes cames d'adult que amb fermesa i audàcia reprendrien l'arri tatano ara fa un moment estroncat per la darrera davallada.

Arri, arri, tatanet,
que anirem a Sant Benet,
comprarem un panellet,
per dinar, per sopar,
per en Pere no n'hi haurà!

«Arri, arri» diem una i altra vegada i ajudats per la vibració de la [r] els talons dels nostres peus s'elevan rítmicament. I les paraules com «Benet» i «panellet» passen a arreglar-se en el cap de l'infant al costat d'aquelles que ja hi tenia dipositades com ara «raleb», «Patufet» i tota la tirallonga de diminutius que li adrecem adesiara i que, si bé és cert que no cal abusar-ne, manta vegada se'ns escapen de la boca amb la intenció de fer la parla més propera al petit.

Però res ni ningú no ens pot impedir de donar continuïtat a aquesta història amb els versos que un poeta de casa nostra, en Miquel Desclot, va confegir sàviament amb la mateixa base rítmica i que diu així:

Arri, arri, cavallet,
que anirem al fons del mar.
Sortirem de matinet
a pescar una noia d'aigua.
Arri, arri, cavallet,
que anirem al fons del mar
La durem al sarronet
fins que ens torni l'esperança
Arri, arri, cavallet,
que anirem al fons del mar.

De la tradició a la poesia d'autor

No cal pas allargar massa la llista d'exemples per demostrar la veracitat d'allò que ja s'ha dit

al començament: tota comunitat posseeix un ampli ventall de moixaines i amanyagaments i jocs i cantarelles i cantilenes i cançons per fer-se seus els nou nats i per ajudar-los a créixer.

Les persones adultes que formem part d'un grup humà hem heretat tot un patrimoni que ens ha llegat la tradició i la nostra feina i el nostre plaer haurien de consistir a fer-los servir. I fer-los servir vol dir fer-los passar, fer-los córrer, transmetre'ls.

Però amb això no n'hi ha pas prou, no senyor. No podem oblidar tot el patrimoni mètric, sonor i rítmic que ens ofereix la poesia més o menys contemporània, obra d'autors que han sabut treballar i treballen la seva poètica mantenint l'orella ran ranet de les peces orals de la tradició. L'obra d'aquests poetes constitueix un material de primera per a tots aquells que passem el nostre temps professional o familiar entre infants.

També és feina nostra que els infants que malden per fer-se grans ho puguin aconseguir en companyia de tota mena de productes ben sonants per a les orelles i enriquidors per al cor.

Totes les coses
canvien i es transformen
damunt la terra.
Només la lluna brilla
amb la mateixa flama.

MONJO SAIGYO, SATO NORIKITO
SAIGYO HOSHI (1118-1190)
Versió de Miquel Desclot

A la Teresa Guillaumes.

Les músiques, cançons, cançons de bressol, camins per establir una relació, crear lligams

A l'hospital, acollir l'infant d'origen estranger

Quan un infant ha de ser ingressat en un hospital gairebé sempre esdevé traumàtic més enllà del problema de salut concret. La por al desconegut, les persones i l'ambient, hi col·laboren. I aquesta realitat s'agreuja quan l'infant és hospitalitzat en un indret que no reconeix com el seu país. La música i les cançons que coneix poden ajudar-lo.

Qualsevol que en sigui la durada, l'hospitalització és un moment d'exclusió. Exclusió temporal de la vida

familiar, de l'escola, de la vida dels companys del carrer, fins i tot del seu país. És un temps difícil de viure per a cada infant. És possible ajudar-lo a passar la seva estada en les millors condicions possibles quan l'equip assistencial fa una reflexió entorn de l'acolliment i de la millora de la qualitat de vida o quan s'autoritza els pares, si poden, a estar el màxim de temps possible amb l'infant. Però, i aquests infants vinguts d'altres llocs? D'un país llunyà on la llengua i la cultura són diferents? Si bé s'han pogut trobar els diners per pagar el viatge de l'infant i, per a la seva assistència, molt rarament és el cas per a la seva família.

Aquest infant, a més d'estar malalt, es troba en un lloc estrany, enmig de gent d'un altre color que el seu, vestits de blanc, a vegades amb màscara i que parlen una llengua que no entén!

Jo vaig créixer en un altre país. De retorn a França, les ocasions d'escoltar les músiques i les cançons d'aquesta cultura han estat grans moments reconfortants. Potser és per això que en trobar aquests infants d'altres cultures he tingut ganes de saber cantar les cançons del seu país.

Geneviève Schneider

Així, d'hospital en hospital, de recull en recull, he adquirit un repertori de cançons de diferents llengües.

Em recordo de Nabil (5 anys). Venia del Marroc. Quan va marxar del seu país, semblava que només feia un viatge d'anada i tornada, però van sorgir complicacions i ve-te'l aquí a l'hospital des de fa sis mesos. Deambula pels corredors, fa de tant en tant una parada a la sala de jocs, però no parla. Cap so no surt de la seva boca. Observa totes les anades i vingudes. Allò que sempre m'ha colpit d'aquests infants és que ja no ploren. Com si els plors del primer moment els haguessin assecat tota esperança.

El seu primer contacte amb els músics és distant. Observa i sembla comprendre molt aviat que nosaltres no som allà per a una altra injecció o una altra cura, però, què li volem?... Juguem amb els altres infants, li proporcionem l'entreteniment d'escoltar «de lluny». Els interns del servei li parlen en àrab. Ell, mai no els ha respost. He demanat a una mare marroquina d'anar-lo a veure mentre el seu nadó dorm, però no ha obtingut cap resposta de Nabil. L'endemà del nostre primer encontre, ens retrobem a la sala de jocs. Aquesta vegada s'ha instal·lat entremig dels altres infants. Al cap d'una hora de jocs i cançons (una en àrab) s'ha acostat i ha començat a tenir alguns intercanvis amb nosaltres gràcies als instruments. La música és un lleguatge, una forma de comunicació. Però, de quin lleguatge es tracta? Es parla de «frase», d'entonació,

de ritme, de respiració..., tants de mots que són comuns al lleguatge parlat. Quan jo toco una «frase» al *balafon* i Nabil em respon, què ens hem dit? Només ho sabem nosaltres, i Nabil, segurament, no en té la mateixa versió que jo, però, què importa? Ha tingut la intenció d'entrar en contacte, de dialogar. Per mitjà de la música ha trobat una manera d'entrar en relació. L'equip ens ha explicat que els dies següents es va posar a parlar. A més de l'àrab, havia enregistrat, en sis mesos, uns quants mots francesos! La música present al Marroc i a França, lligam entre dos països, ha permès que Nabil passés per un espai intercultural comú per retornar a una forma d'expressió per mitjà de la llengua

La cançó del cor

Em recordo de Mihinoa. Venia de Tahití amb la seva mare per a un transplantament de cor. Les vaig trobar per primer cop a la sala d'implants. Era el dia de la seva sortida cap a un centre on Mihinoa havia d'estar en observació un any. La seva mare ha pogut acompanyar-la a França, però ha deixat al seu país quatre fills i el seu marit. En moltes cultures, canviar el cor d'un infant és canviar la seva ànima. Al seu país el seu germà li ha dit: «Com pots estar segura que no li han posat un cor de porc!».

Jugo amb Mihinoa. La seva mare fa fotos. Sento tota la dificultat que té per refer el lligam després de l'operació. Quin treball immens superar les creences culturals! Li pregunto si coneix cançons del seu país. Ella canta una cançó de bressol. Mihinoa escolta la seva mare, però aquesta n'evita la mirada i canta «per a mi».

M'explica la importància de les cançons que acompanyen cada moment de la vida al seu país. Em diu que, quan Mihinoa era petita, havia inventat una cançó per a ella. Ha acceptat de cantar-la i jo tinc la impressió que, per primera vegada, ha mirat de nou Mihinoa com a la seva filla.

Coincidències? A cadascuna de les meves visites a l'hospital he retro-

bat Mihinoa i la seva mare, sigui per a una consulta, sigui per a una hospitalització curta. Hem tornat a cantar juntes la cançó de bressol tahitiana i també les que jo els havia ensenyat. Mihinoa va morir la vigília d'una de les meves visites. L'equip m'ha explicat que la seva mare l'ha agafat en els seus braços i li ha cantat totes les cançons. Ha tornat a Tahití amb el cos de Mihinoa. Les cançons l'han ajudada a tornar a crear el lligam amb la seva filla, han donat un sentit a aquest pas per França.

Em recordo de Chanta, una petita cambodjana. Pot ser atesa a França gràcies a *La Chaîne de l'Espoir* (La Cadena de l'Esperança). Desinteressadament hi ha famílies que es proposen acollir i acompanyar aquests infants. L'hospitalització és, per tant, més curta i el preu molt menys elevat. La persona que ha acompanyat Chanta a l'hospital ha hagut de marxar al cap de dues hores. Chanta corre darrera d'ella xisclant. Ara

està postrada davant la porta d'un corredor. Ja no té cap referència en aquest nou univers. L'educadora s'acosta i li fa massatges a l'esquena de manera continuada intentant en va de calmar els seus sanglots. Em quedo a la sala de jocs observant l'escena i canto una cançó en xinès. El seus plors es fan menys intensos. Miro d'acostar-m'hi oferint-li instruments, però ho refusa tot i plora més intensament. Altres infants han vingut a reunir-se amb nosaltres, formen un grup tranquil·litzador entorn de Chanta. De mica en mica es calma i sospira al ritme de la música. Finalment accepta deixar el seu lloc al darrere de la porta i es queda tranquil·la a la seva habitació, acompanyada de l'educadora i de la infermera fins al moment de l'examen.

Les atencions i l'acolliment

Aquí, la cançó ha «salvat la situació», però en cap cas això no ens pot estalviar una reflexió global entorn de l'acolliment d'aquests nens. Què s'ha de fer quan les famílies de La Chaîne de l'Espoir no es queden prop de l'infant, que només ells poden tranquil·litzar?

Certament aquest dispositiu permet de salvar infants que no poden ser atesos al seu país. Però de la mateixa manera que, a França, els progressos tècnics de la medicina han permès ocupar-se del benestar moral dels infants alhora que curar el seu cos, cal treballar perquè l'estada dels infants estrangers a l'hospital sigui el menys traumàtica possible.

Per a mi ha esdevingut una prioritat, dins el marc de formació que duen a terme amb equips assistencials, ensenyar-los cançons estrangeres. Encara que cantem amb un «horrible accent francès», quina sorpresa per a l'infant retrobar una mica del seu país, de la seva família a casa nostra! En molts d'aquests països, el magnetòfon encara no ha pres el lloc a la música viva. La cançó és encara sinònim de relació, d'acompanyament de moments de la vida, de transmissió familiar. Cantar una cançó a un infant estranger en la seva llengua és reconèixer-lo en la seva cultura. Crear un vincle entre aquests dos mons tan diferents és fer possible una relació quan les llengües no ens permeten comunicar. ■

Geneviève Schneider pertany a l'Associació Enfance et Musique.

Extret de *Le Furet*, núm. 20, de 1996, pàg. 35-37.

Espai per a una creativitat sense límit

**Ceres, Pintures de dit, Témpera,
Gouache, Vernís fixador,
Pasta Blanca per enganxar.
AL SERVEI DE L'ENSENYAMENT**

MANLEY®

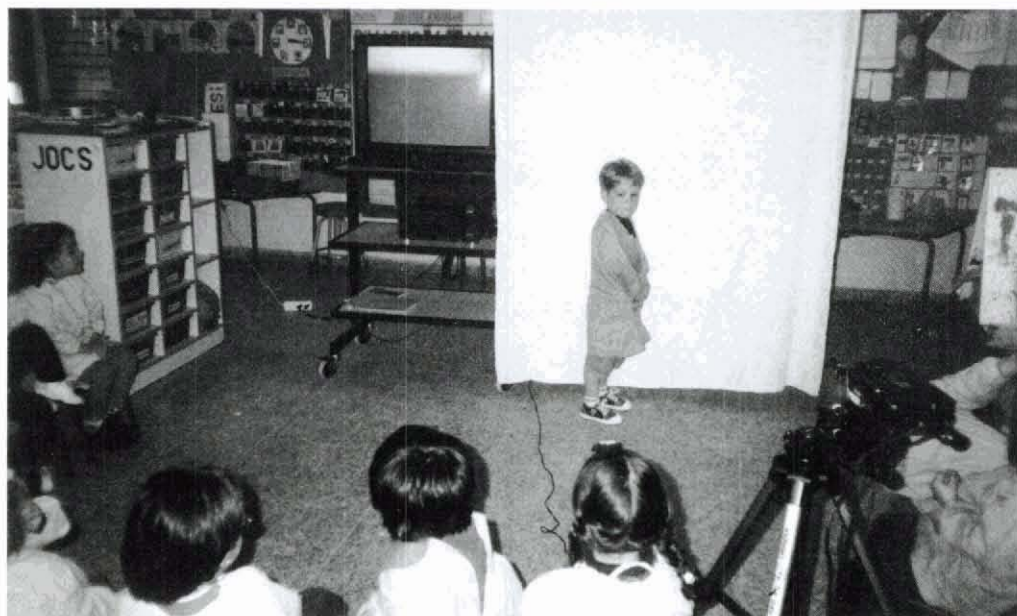
Fem entre tots els infants una sopa de pedres

Adaptació d'un conte popular

Joaquín Marañón

Aquest conte, conegut per tots els parvulistes, dona molt de si. En el meu cas aprofito que sigui un conte en l'escenificació del qual intervinguin tots els nens i nenes de la classe. I aquesta escenificació ens serveix per treballar l'acceptació de la pròpia imatge dels nens i nenes i per contrastar i parlar sobre imatge i realitat. M'explico: a la classe muntem un circuit tancat de tv com el que es veu a la fotografia. Al costat del monitor de tv, pengem un llençol blanc, davant del qual escenifiquem el conte. Així podem observar, alhora, imatge (el que veiem a la pantalla) i realitat (interpretació en directe del tros de conte que l'infant escenifica). Amb el moviment de zoom de la càmera aconseguim diferents plans d'una mateixa realitat (diferents imatges que representen una mateixa realitat). Si fem un primer pla de l'element que el nen aporta per fer la sopa de pedres podem comparar la grandària de l'element segons el tenim a la imatge i segons el tenim en realitat. I això porta els nens i les nenes a reflexionar sobre un mitjà que habitualment és unidireccional (mirar la tele no admet, normalment, «conversa»), però el circuit tancat dins de l'aula admet molta i molta conversa quan hem de verbalitzar allò que estem veient tot comparant-lo amb la realitat que tenim al davant. Perquè, quan estem explicant un conte o escenificant-lo, estem aprenent a mirar, a escoltar.

El circuit tancat de tv ens permet treballar amb les pròpies imatges dels infants de la classe i tot plegat ens porta a molta conversa, molta verbalització d'allò que mirem i escoltem. Ens porta, en definitiva, i en aquestes edats, a posar els ciments d'una bona relació entre els nens i els mitjans de comunicació a l'escola (tan omnipresents, per altra banda, a la vida quotidiana dels nens). ■

Personatges

NARRADOR

SOLDAT

MESTRESSES DE CASA

TOTS ELS NENS I LES NENES DE LA CLASSE

NARRADOR: Una vegada hi havia un soldat (*el nen que fa de soldat se situa davant del llençol blanc*). Aquest soldat tornava d'una guerra. I, com ja sabeu, a les guerres les cases queden destrossades, sense teulada que protegeixi del fred, sense un bocí de res per emportar-se a la boca quan es té molta gana. Aquest soldat feia molts i molts dies que caminava i ja estava molt cansat i afamat (*el nen que fa de soldat va fent tot el que el narrador explica, en mímica, davant de la càmera; la resta de nens veuen l'acció del nen que fa de soldat en directe i en imatges a través del circuit tancat de TV*). Va arribar a un poble i va començar a demanar casa per casa una mica de menjar per oblidar la gana.

SOLDAT: Pom, pom!! (*Apareix en escena un infant que fa de mestresa de casa.*) Bon dia, mestressa! Que té una mica de menjar per a aquest pobre soldat?

MESTRESSA (*malhumorada*): Que no sap vostè que hi ha hagut una guerra i no tenim res de res per portar-nos a la boca?

NARRADOR: El pobre soldat, entristit, va marxar a una altra casa a provar sort

Es repeteix l'operació a tres o quatre cases per veure que la gent gran no està per romanços, molt malhumorada.

NARRADOR: Ningú no vol ajudar el nostre amic: abatut i trist, comença a marxar d'aquell po-

ble. Però quan arriba a les eres troba els nens i les nenes que juguen, malgrat la gana. Els nens són així: per a ells, jugar és viure. I en fa una bona pensada. Bé es diu que la gana aguditza l'enginy.

SOLDAT (*pensant en veu alta*): Si proposo un joc a aquesta mainada, segur que hi voldran jugar. No s'hi podran pas resistir.

NARRADOR: Dit i fet. El nostre amic es va adreçar als nens i els va dir:

SOLDAT: Voleu jugar amb mi a fer una sopa de pedres?

NARRADOR: Tots els nens van voler jugar i es van mostrar molt entusiasmats, malgrat totes les penúries que els envoltaven.

SOLDAT: Necessito una olla grossa, aigua, llenya, foc i pedres. Les pedres han de ser molt maques, del riu, ben netes...

NARRADOR: Al moment va tenir tot el que havia demanat. Va preparar el foc, va omplir l'olla d'aigua i va posar, amb molta cura, les pedres que van caure al fons de l'olla. Quan l'aigua va ser calenta, el soldat va tastar la sopa amb molta cerimònia i va dir:

SOLDAT: És bona, aquesta sopa, però serà més bona si hi afegim una miqueta de sal.

Un nen o una nena de la classe s'aixeca, entra en escena i diu:

NEN: A casa meva en tenim, de sal. De seguida la porto!

Va al racó de la caseta-cuineta i agafa el saler, entra en escena i el dona al nen que fa de soldat. El soldat tira la sal dins l'olla, remena i, molt cerimoniós, torna a tastar la sopa.

SOLDAT: Ara és més bona, aquesta sopa, però serà més bona si hi afegim unes patates.

NEN: A casa meva en tenim, de patates. De seguida les porto!!

Va al racó de la caseta... I així van sortint els diferents aliments del racó de la caseta-cuineta.

NARRADOR: Quan tots els nens i nenes havien portat alguna cosa per enriquir la sopa de pedres el soldat va decidir que la sopa ja estava feta i, tot content i emocionat, va anunciar:

SOLDAT: Aviseu els vostres pares, els avis i oncles, els veïns, i porteu-los aquí a les eres, per compartir amb ells aquesta sopa tan bona que entre tots hem fet!

NARRADOR: I tots els nens salten i xisclen d'alegria, oblidant-se, per moments, que estan sortint d'una guerra, que moltes cases tenen les teulades enfonsades i a dins no hi ha aliments. El cansament i la gana del soldat es van girar en alegria. Estava content: els nens i les nenes d'aquell poble havien donat una bona lliçó als seus pares i veïns, els havien ensenyat que és molt bonic compartir el que tens, per poc que sigui, amb els que ho necessiten.

Tots els nens i nenes de la classe es posen al voltant de l'olla i fan veure que es mengen la sopa de pedres mostrant a tothom la seva felicitat. ■

NOTA: els elements que posem a l'olla els agafem del racó de la caseta i de la cuineta i, normalment, escenifico aquest conte quan hem de treballar el vocabulari dels diferents elements de menjar que hi ha en aquests dos racons.

Compromisos dels mestres i demandes al Departament d'Ensenyament de la Generalitat

La consellera d'Ensenyament, senyora Carme Laura Gil, va assistir a la clausura de la nostra xxxv Escola d'Estiu, i se li va lliurar el document que presentem a continuació:

Un dels desitjos que fa 25 anys, i més, i menys, formulàvem, era que, com passava en les escoles d'estiu del primer terç de segle, el Departament d'Ensenyament de la Generalitat recollís les conclusions del Tema General i les posés al servei del sistema educatiu, de l'educació, servei públic, del nostre país.

Recollim aquí, a tall de conclusions, un resum de les ponències i dels debats. Esperem que la segona part del desig també s'acompleixi.

Aquesta sèrie de reflexions és part de les que s'han posat de manifest en el Tema General d'enguany, sota l'òptica de *L'educació servei públic per a tothom*, al llarg dels nou dies de l'Escola d'Estiu. Cada dia, un ponent ha tractat el seu tema, presentat i acompanyat en el debat per una persona de l'equip que va redactar la *Declaració Per una nova escola pública* com a conclusió del Tema general de l'Escola d'Estiu de 1975.

És impossible en aquest resum fer una explicació exhaustiva de tot allò que s'ha parlat a l'Escola d'Estiu, que ha estat seriosa, rica en matisos i profunda. Ens proposem seguir-hi treballant.

1. El compromís dels mestres en l'educació pública

Els mestres exercim aquest compromís a través del treball de cada dia i en l'aprofundiment de la concepció de servei públic.

Demanem al Departament d'Ensenyament que promogui l'escola pública d'una manera especial i que garanteixi el servei públic de l'escola concertada, tot donant llibertat i suport a les actuacions dels mestres, proporcionant-los condicions dignes de treball i vies participatives de formació permanent.

2. El mestre, defensor dels drets dels infants

Els mestres volem vetllar per l'acompliment de tots els drets dels infants i els joves, començant pel dret a l'educació i, per tant, el dret a tenir un bon mestre.

Demanem al Departament d'Ensenyament que assegurí que la informació sobre els drets arribi a totes les escoles i proporcioní canals i recursos perquè els mestres puguem intervenir en la ràpida i correcta resolució de situacions de conculcació dels drets dels infants.

3. El lloc actual de l'escola

L'escola i els mestres hem de tenir present que la societat canvia, i això modifica la seva influència en l'educació dels infants i els joves.

Demanem que el Departament d'En-

senyament vetlli perquè, lluny de demanar a l'escola que es faci ressò de tots els problemes de la societat, els mestres tinguem veu en totes les instàncies i fòrums que poden influir en l'educació dels infants i els joves: mitjans de comunicació, esdeveniments, programes culturals, etc.

4. Objectius i organització de l'educació infantil, primària i secundària

Els mestres som conscients que cada nivell educatiu, des del naixement fins als 18 anys, té la seva pròpia identitat, que tots han de treballar de manera coordinada, i que l'escola és un lloc on han de tenir cabuda els valors necessaris per viure en una societat plural, democràtica i complexa.

Demanem al Departament d'Ensenyament que respecti i afavoreixi els ritmes i l'autonomia de cada nivell i de cada centre i no dicti normatives que els restringeixin, per així poder atendre de manera adequada les necessitats dels alumnes i com a mostra de confiança en els educadors.

A l'educació infantil de 0 a 3 anys, demanem que es reconegui la importància de l'educació en aquesta edat i, per tant, que en cap cas es posi l'atenció als infants fora del marc educatiu.

A l'educació infantil de 3 a 6 anys, demanem que es retiri la prescripció de

la sistematització de l'aprenentatge de la lectoescriptura als cinc anys.

Per al conjunt de l'educació infantil, 0-6, demanem un compliment rigorós de la normativa sobre ratios a tots els centres del país i que s'estableixi un pla de millora que tendeixi cap a les ratios europees: 4 infants per adult el primer any, 6 el segon, 8 el tercer i, a parvulari, dos mestres per grup.

A l'educació primària, demanem que la formació permanent dels especialistes prevegi alhora l'aprofundiment de la seva especialitat i la manera de fer de mestre, que no es limiti el nombre de plans estratègics, i es dotin dels recursos humans i materials necessaris, i que totes les escoles tinguin personal administratiu.

En l'educació secundària, demanem al Departament d'Ensenyament una formació específica més acurada que l'actual per poder atendre l'alumnat de manera global en aquest nou nivell educatiu, que es redueixi el nombre d'objectius per tal que es puguin organitzar de manera òptima, que la normativa de repeticions i de crèdits variables permeti adaptar-se a les característiques del centre i a cada cas personal, que atengui l'educació dels joves que queden fora del sistema educatiu perquè trobin un lloc digne en la societat, que vetlli perquè hi hagi una bona coordinació entre els dife-

rents serveis socials i sanitaris que atenen els nois i les noies, que davant dels conflictes proposi solucions basades més en el raonament i la comunicació que no pas en els plantejaments jurídics, i que l'educació de les persones adultes passi a dependre d'aquell Departament.

5. *Què volem dir quan parlem de qualitat*

Avui es parla molt del fet que no és un concepte neutre. Els mestres entenem que el concepte de qualitat es basa en creences i valors. La qualitat es construeix a partir de recursos materials i humans, però també de la possibilitat de participar en el seu procés de construcció i definició.

Demanem que el Departament d'Ensenyament garanteixi la diversitat i la coherència del conjunt d'institucions del sistema educatiu, com a element fonamental per garantir la qualitat, i que l'avaluació dels centres i del sistema es basi en aquestes idees, no per sentenciar, sinó per ajudar a la construcció de la qualitat de l'educació.

6. *Escola democràtica: la participació*

Els mestres sabem que una educació democràtica es basa en la participació, capacitat de decisió i presa de responsabilitats dels infants i els joves en totes les situacions –la classe, la vida de l'escola, la vida del barri...– i hem volgut fer extensiva aquesta participació a tots els nivells i sectors de la comunitat educativa.

Demanem al Departament d'Ensenyament que potenciï la participació, no només en les lleis i els decrets, sinó a través de tota la gamma de consells esco-

lars, amb la recollida i la difusió de les experiències positives en aquest sentit, i en les seves actuacions més significatives, com per exemple, la Conferència d'Educació que la Conselleria proposa.

7. *La diversitat: un valor positiu*

Els mestres sabem que la diversitat és positiva i contribueix a l'educació dels infants i els joves. Per això estem d'acord en acollir els infants i els joves tal com són, amb les seves qualitats, mancances i dificultats, les seves llengües i les seves cultures i les seves situacions socials, però sempre que es pugui fer en unes condicions que permetin oferir l'atenció que mereixen.

Demanem al Departament d'Ensenyament un canvi en els criteris de matriculació que assegurï el repartiment dels nens nouvinguts entre totes les escoles sostingudes amb fons públics; que proporcionï mitjans per acollir la diversitat d'una manera adequada per a tots, i que permeti a les escoles demanar i experimentar diferents maneres d'atendre'ls: acollida individualitzada, reforç a les classes, etc.

8. *L'escola pública en l'Estat del benestar*

Sabem que les lleis ofereixen un marc vàlid per a una educació de qualitat i compensadora de les desigualtats. Però les lleis, els decrets i les normatives no són suficients. Calen també procediments per informar als ciutadans com les han d'acomplir i com se'n poden servir.

Demanem que el Departament d'Ensenyament es proposi com a objectiu

que els seus pressupostos arribin al 6 % del PIB de Catalunya, que tingui cura que tots els ciutadans estiguin ben informats i assessorats sobre ajudes i beques, que els ajuntaments tinguin més competències en educació com a Administració més propera als ciutadans i, per tant, millor coneixedora de les seves necessitats i millor distribuïdora dels recursos.

9. *Fer de mestre, un repte*

Els mestres som conscients de la nostra responsabilitat individual i col·lectiva, sobretot en l'escola pública. Per això creiem que no hi pot haver una escola de qualitat sense treball en equip –en el qual caldria incloure els educadors de lleure que treballen a l'escola al migdia i en horari no lectiu– i sense un grau d'autonomia que li permeti adequar el treball educatiu a cada necessitat. Sabem també que l'educació no es rep únicament a l'escola.

Demanem que el Departament d'Ensenyament promogui el treball en equip, la creació d'equips per fer projectes, que doni llibertat a les escoles per dur a terme actuacions adequades al medi, tot respectant el seu ritme, que adequï el seu temps al de l'escola i que s'interessi més pel procés de cada debat i actuació que no pel producte que se'n deriva, que afavoreixi espais perquè els mestres s'auto-organitzin i compti amb la seva opinió per tot allò que fa referència a l'educació.

Fins aquí hem arribat en aquesta Escola d'Estiu. Nosaltres continuarem treballant, però ara el Departament d'Ensenyament té la paraula.

Barcelona, 14 de juliol de 2000

La nostra portada

La Júlia, de l'Escola Bellaterra, ens fa arribar una nova representació de personatges. Com en una processó egípcia, caminen de perfil, mentre amb un ull atent observen l'espectador. Però malgrat la mateixa posició, la vestimenta, amb teles de dibuixos diferents, i els pentinats, els individualitzen. Es donen les mans. Dansen? Es dirigeixen cap a una festa? També hi apareix un drac, el de la llegenda de Sant Jordi, o potser una de les tantes cuques que surten en els correfocs. En tot cas, els amplis somriures ens els fan feliços. Participen plegats en un acte social on tothom és necessari i no hi sobra ningú.

Education 0 - 6 years old

Emotional Education

BEGOÑA IBARROLA
 Since the publication of Daniel Goleman's book on emotional intelligence, the question has become a topic for debate, and, in some cases, controversy. As the author explains, feelings and emotions are a fundamental part of the child's educational process. Bearing in mind the complexity and unity of the person that each child constitutes since birth is basic to the changes that education must pose in the future. This forces us to refrain from building upon old models and paradigms which science itself has abandoned.

School for ages 0 - 3

A Way of Schooling. The 25th Anniversary of Xiroi

THE TEACHING TEAM AND THE XIROI DAY CARE CENTRE
 The celebration of an anniversary often has an intimate component, shared by those who have been associated with the object or institution being feted. The past 25 years since the creation of a day care centre in a district of a large city provides an opportunity to share this event with colleagues, former

'students', who are now young men and women, as well as neighbours, and to see how far we have come, how with everyone's help we have built up an open, pedagogical world, capable or responding to new needs. The history of this centre is also the history of so many schools that have worked hard over the years to create a pedagogy for infants and an educational institution that is a prime necessity.

Can We Feel Colours?

MONTSERRAT RIU
 Children discover colours with all their feelings, sight, smell, taste and touch. But, overall, this is a description of how to work in which the children, in all their daily activities, observe life, relate to each other and learn to understand the world that surrounds them.

School for ages 3 - 6

Things of the Heart

M. CARMEN DíEZ
 The author makes a series of reflections around the question of current importance in education: feelings and what children know and understand about them. Based on a transcription of various daily life situations, the idea is that the school is not designed merely to

provide a «sentimental education» but to give children an open road to explore, to allow them to flourish. Basically, the idea is to accept oneself and accept children as they are.

Dalí's Animals

CARME GARRIGA
 «It looks like a wizard», said Mark, and Sheila answered: «No way! Don't you see that he has the eyes of a warlock!» A picture by Salvador Dalí on a poster was the origin of these comments from children. The author puts forth the idea that children are not indifferent either Dalí's personality or his work. The approach to his life, some of his work and his extravagance fascinates children.

Children and Society

0-3 at the Parliament

INFÀNCIA
 We present the transcription of the different resolutions that several parliamentary groups put to a vote, after the debate on educational policy for children 0-3.

Lullabies: Between Tradition and Poetry

ROSER ROS
 Popular culture, and its rich deposits of common memory, has allo-

wed us to conserve a series of gestures and works that make up a rich heritage of lullabies and rhymes that are used to caress and comfort the child. Some are useful to lull the child to sleep, or for tickling and play, or for the child to learn about his body or discover feelings. By popular we mean songs that are so old we do not know the author and that over time each person comes to add his own personal touch. However, there was a poet who captured them. And poets still remain. Why don't we take advantage of their songs?

Children and Health

Caring for Foreign Children in Hospital

GENEVIÈVE SCHNEIDER
 When a child has to be hospitalised it almost always becomes something traumatic, going beyond his or her specific health problem. Fear of the unknown, different people and a different environment all play their part. And this situation is worsened when the child is hospitalised in a foreign country. Music and songs that are familiar to the child can help.

Traducció: Michael Tregebov.

Bambini, núm. 5, maig de 2000

«L'adulto come mediatore relazionale»

Rosa AGOSTA

«Coordinare i servizi educativi per l'infanzia»

Gabriella SEVESO

«Il giardino narrato»

Clara CAPELLI

«Musica... mente»

Patrizia DELBIANCO, Ivana EUSEBI, Carla GARAVAGLIA, Rita

PIERINI, Marisa VEGLIÒ

«Socrate va alla scuola dell'infanzia»

Caterina VEGLIONE

Ep! mestra/e, núm. 141, maig-juny de 2000

«L'educació de 0 a 3 anys»

Vita dell'infanzia, núm. 5, maig-juny de 2000

«Quel ritmo lento e misurato del bambino»

«L'ascolto e il silenzio»

«Educare all'intelligenza musicale»

«Imparare a pensare: fare scienza nella scuola dell'infanzia»

Butlleta de subscripció

□ □

_____

Cognoms Nom

_____

Adreça

_____

CP Població Província

_____

Telèfon (amb prefix)

Se subscriu a INFANCIA (6 números l'any)

Preu per a 2000: 4.975 ptes. (IVA inclòs) / 29,96 euros

Subscripció per a Europa 6.200 ptes. / 37,34 euros

resta del món 6.550 ptes. o 42 \$ / 39,45 euros

Pagament: Per xec nominatiu, a favor de l'A. M. Rosa Sensat,
adjunt a la butlleta

Per domiciliació bancària

Butlleta de domiciliació bancària

_____

Nom i cognoms del subscriptor

_____

Nom i cognoms del titular (en cas que sigui un altre que el de la subscripció)

_____

Banc/caixa Entitat Oficina DC

_____

Adreça de l'agència Compte/llibreta

_____

CP Població Província

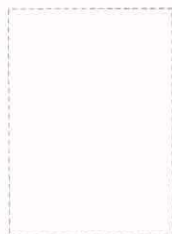
Senyors: us agrairé que, amb càrrec al meu compte/llibreta, atengueu el rebut que anyalment us presentarà l'Associació de Mestres Rosa Sensat per al pagament de la meva subscripció a la revista INFANCIA.

Firma del titular

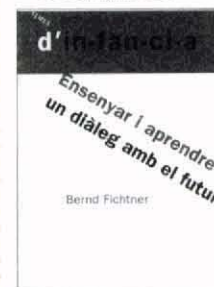

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ DE MESTRES ROSA SENSAT
in-fàn-ci-a
 educar de 0 a 6 anys

Av. de les Drassanes, 3
 08001 BARCELONA

FICHTER, Bernd: **Ensenyar i aprendre, un diàleg amb el futur: l'aproximació de Vigotski**, Barcelona: A. M. Rosa Sensat, 2000.

Amb el núm. 36 de la col·lecció Temes d'Infància, presentem aquest llibre, que se suma als que últimament han anat apareixen sobre Vigotski. El seu pensament possi-

blement és el que es manté més actual, d'entre els dels grans del segle xx. Ensenyar-aprendre, el tema central del llibre, es mostra amb una clara concepció de reciprocitat, de diàleg, de col·laboració, en un sistema viu de relacions, un tot indissociable. L'autor ens apropa les idees fortes del pensament de Vigotski, alhora que formula els interrogants que són al moll de l'os d'una o altra concepció educativa.

BÀRCENA, Fernando, i Joan Carles MÈLICH: **La educación como acontecimiento ético. Natalidad, narración y hospitalidad**, Barcelona: Paidós, 2000.

El llibre es presenta com un intent de trobar un nou llenguatge pedagògic a partir de la lectura de tres filòsofs contemporanis: Hannah Arendt, Paul Ricoeur i Emmanuel Levinas. A partir d'ells, l'educació s'estableix com una acció ètica, és a dir, no com una relació amb l'altre en termes econòmics, d'intercanvi, sinó com la pràctica de l'hospitalitat i l'acolliment del nouvingut. Les seves idees s'oposen tant a la pedagogia tecnocientífica com a les de l'humanisme conservador.

Edició i administració:
 Associació de Mestres Rosa Sensat

Direcció: Irene Balaguer.
Cap de Redacció: Raimon Portell.
Secretaria: Mercè Marlès.

Consell de Redacció: Elisabet Abeyà, Enric Batiste, Nany Bello, Teresa Boronat, Anna Carbajosa, Ferran Casas, Carme Cols, Mercè Comas, M. Carme Díez, Pepa Fos, Fidel Garcia-Berlanga, Carme Garriga, Esteve I. Gay, Xavier Gimeno, Josepa Gòdia, Josepa Gómez, Roser Gómez, Pilar

Projecte gràfic i disseny de les cobertes:
 Enric Satué

Composició: Addenda, Pau Claris, 92, 08010 Barcelona

Impremta: Gráficas y Encuadernaciones Reunidas, SA Tambor del Bruc, 6 - 08970 Sant Joan Despí

Dipòsit legal: B-21091-83

Av. de les Drassanes, 3 - 08001 Barcelona.
 Telèfon: 93 481 73 73. Fax: 93 301 75 50.

Gorgorio, Marta Graugés, Teresa Huguet, Sol Indurain, Núria Jiménez, Montserrat Jubete, Teresa Majem, Marta Mata, Àgueda Miralles, Pepita Molló, Pepa Odena, Misericòrdia Olesti, Àngels Ollé, Joana Pavia, Montserrat Perramon, Núria Regincós, M. Dolors Ribot, Joan Ripoll, Montserrat Riu, Tina Roig, Roser Ros, Montserrat Sanjuan, Rosa M. Securián, Dolors Todolí, Marta Torras, Dolors Traveset.

ISSN: 0212-4599

Distribució i subscripcions:

Associació de Mestres Rosa Sensat

Av. de les Drassanes, 3 - 08001 Barcelona

Telèfon: 93 481 73 79. Fax: 93 301 75 50

Preu subscripció: 4.975 ptes. l'any/29,96 euros

PVP: 895 ptes. exemplar/5,39 euros, IVA inclòs

Tots els drets reservats. Aquesta publicació no pot ser reproduïda, sencera o en part, ni enregistrada o transmesa per un sistema de recuperació d'informació, de cap manera ni per cap mitjà, mecànic, fotoquímico, electrònic, magnètic, electroòptic, per fotocòpia o qualsevol altre, sense el permís previ per escrit de l'editorial.

•NOVETAT•NOVETAT•NOVETAT•NOVETAT•NOVETAT•NOVETAT•

L'APRENTATGE DE LA LECTOESCRITURA DES D'UNA PERSPECTIVA CONSTRUCTIVISTA

Vol. 1. Activitats per fer a l'aula:
textos funcionals i contes

ASCEN DíEZ DE ULZURRUN PAUSAS (COORDINADORA)

Vol. 2. Activitats per fer a l'aula:
llenguatge publicitari, periodístic, del còmic,
popular, poètic i de la correspondència

ASCEN DíEZ DE ULZURRUN PAUSAS (COORDINADORA)

124 pàg. 1.935 PTA

Aquests llibres tenen el propòsit d'afavorir la construcció, per part de l'alumnat, dels coneixements lingüístics de segon cycle d'educació infantil i primer cycle de primària. S'ofereixen un seguit d'activitats seqüenciades per modalitats de text, amb la intenció que siguin suficientment àmplies i diverses per a què tots els alumnes i totes les alumnes hi puguin participar. Pretenen ser funcionals i significatives, i alhora tenen l'objectiu de potenciar el treball cooperatiu i facilitar que l'alumnat se senti protagonista del seu procés d'ensenyament-aprenentatge.

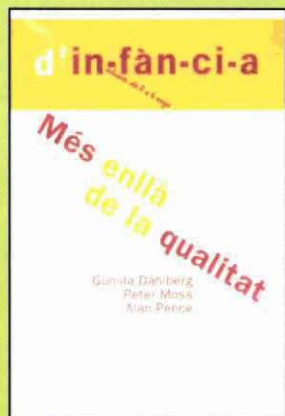
126 pàg. 1.935 PTA

GRAÓ

C/ Francesc Tàrrrega, 32-34, 08027 Barcelona

Sol·liciteu catàleg al telèfon 93 408 04 64

Més enllà de la qualitat

Gunilla Dahlberg

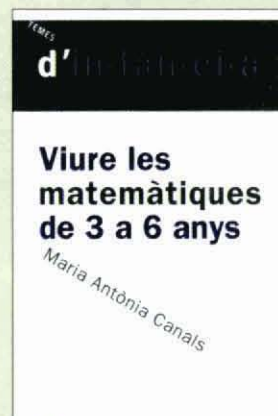
Col·lecció: "Temes d'Infància", 34
360 pàg. PVP: 2.700 PTA

NOVETAT

Pot semblar que el llibre que tens a les mans s'allunya de l'estil habitual de la col·lecció: és un llibre teòric, dens, que, des de perspectives postmodernes, es proposa apropar-nos a la complexitat de la realitat, de la diversitat de realitats i del seu valor. Més enllà d'uns paràmetres definidors de qualitat, aconseguix que en molts aspectes el sentim molt proper. El seu contingut és polèmic, pren posició respecte a tot el que ha significat la modernitat, planteja un ampli debat sobre l'ètica de la pràctica i de la política.

Associació de Mestres Rosa Sensat

Av. de les Drassanes, 3 • 08001 Barcelona • Tel.: 934 817 373 • Fax: 933 017 550
E-mail: rsensat@pangea.org • <http://www.pangea.org/rsensat>

Viure les matemàtiques de 3 a 6 anys

Maria Antònia Canals

Col·lecció: "Temes d'Infància", 35
90 pàg. PVP: 825 PTA

NOVETAT

La matemàtica en la vida quotidiana dels infants i els jocs matemàtics en el parvulari són els dos enfocaments del llibre que permeten conèixer, i sobretot descobrir, els diversos conceptes matemàtics que els infants d'aquestes edats poden fer seus. És un llibre profund i planer alhora, com ho és el pensament de l'autora, una mestra de mestres, que, amb absoluta naturalitat, combina de manera excepcional la seva formació en ciències exactes amb una pedagogia capaç de recollir el millor de la tradició per projectar-ho cap al futur.

Distribució: Triangle S.L.

Lepant, 135-137 • 08013 Barcelona
Tel.: 93 265 18 21 • Fax: 93 265 15 94